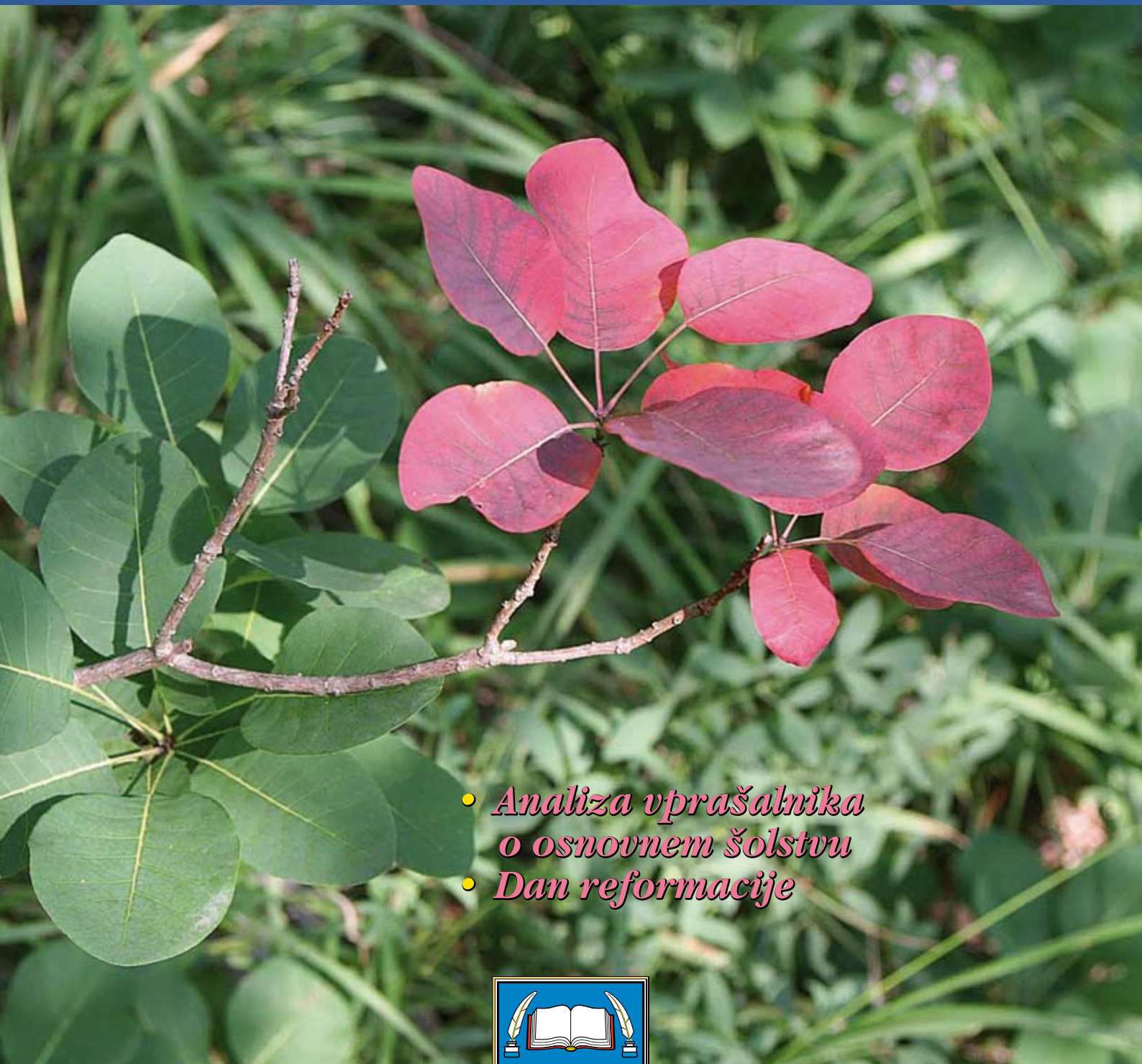

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 28. oktober 2009

- *Analiza vprašalnika o osnovnem šolstvu*
- *Dan reformacije*

POGLEDI STARŠEV NA OSNOVNO ŠOLSTVO V OBČINI VELIKE LAŠČE

V prejšnji številki Troble smo se obrnili na vas, spoštovani starši, in vas prosili za sodelovanje. Zanimalo nas je, kaj menite in kako ocenjujete osnovnošolsko dejavnost v Občini Velike Lašče. Zanimalo nas je, kaj menite o urejenosti, organiziranosti in kakovosti osnovnega šolstva pri nas. Hkrati smo želeli tudi izvedeti vaša mnenja in komentarje na pet ključnih zadev:

1. OBČINA IN OSNOVNO ŠOLSTVO

Zanimalo nas je, kako je po vašem mnenju urejeno osnovno šolstvo v občini Velike Lašče.

2. SEZNANJENOST STARŠEV OTROK O NAČINIH SO-DELOVANJA Z OSNOVNO ŠOLO PRI VZGOJNIH VPRAŠANJIH

Ali ste pravočasno in zadostno obveščeni o življenju in delu v šoli? Ali dobivate pravočasne in ustrezne informacije o napredku vašega otroka in ali ste seznanjeni, s katerimi se srečuje vaš otrok v šoli?

3. VPLIV STARŠEV NA DELO V ŠOLI

Ali se vodstvo šole posvetuje z vami o odločitvah, ki vplivajo na počutje otroka, na načrtovanje dejavnosti, ki jih je potrebno sofinancirati? Ali lahko preko svojih predstavnikov posredujete svoje poglede in mnenja v svet staršev in svet zavoda?

4. SPREMLJANJE KAKOVOSTI DELA V ŠOLI

Kako pogosto vas šola povpraša o kakovosti svojih storitev?

5. NAČRTOVANJE DELA ŠOLE

Ali vas šola aktivno vključuje v načrtovanje življenja in dela šole? Ali vas zaprosi za mnenje in soglasje načrtovanih dejavnosti? Ali poznate vzgojni načrt šole? Povprašali smo vas o prevozi, začetku pouka, obstoju podružničnih šol ...

6. DRUGO

Sem pa ste zapisali še ostala vaša mnenja in predloge.

Bili smo veseli vašega odziva. Na Občino Velike Lašče je prispelo 86 izpolnjenih vprašalnikov. Vaši odgovori in mnenja ter pogledi na določene elemente življenja in dela osnovne šole so zanimivi, v povprečju pozitivni, nekateri (ste v manjšini) pa ste bili tudi kritični. Dva izmed vas tako zelo, da bi odstavljala kar vse po vrsti.

V nadaljevanju bomo predstavili rezultate ankete in jih skušali interpretirati. Najprej za vsako področje predstavljamo vaše odgovore v tabeli v strukturalnih odstotkih, ki smo jih zaokroževali na najbližjo celo število. Pri izračunu smo upoštevali število odgovorov na vsako posamično vprašanje, kajti niste vsi starši odgovarjali na vse. Nekateri ste določena vprašanja izpustili (npr. moj otrok ni vozač; nimam mnenja o obstoju podružničnih šol ipd.).

Tabela 1: OBČINA IN OSNOVNO ŠOLSTVO

Št.	Vprašanje	1%	2%	3%	4%	5%
1.	Kako je po vašem mnenju urejeno osnovno šolstvo v občini Velike Lašče?	1	2	19	49	29
2.	Kako so po vašem mnenju urejeni prostori za namen osnovnega šolstva?	2	4	16	56	22
3.	Kako je po vašem mnenju izbrana oprema osnovne šole?	-	1	27	49	23
4.	Kako ocenjujete sodelovanje šole na prireditvah v občini?	-	-	14	49	37
5.	Kako ocenjujete vključenost otrok v javna dogajanja in prireditve?	-	-	24	48	28

Skoraj 80 % vseh staršev je urejenost osnovnega šolstva v občini Velike Lašče ocenilo s prav dobro in odlično oceno. Če pa upoštevamo, da je ocena 3 v šolstvu dobra ocena, pa vidimo, da je 97 % staršev z urejenostjo osnovnega šolstva v občini zadovoljnih. Tega rezultata smo lahko vsi zelo veseli. Podobno ste ocenili urejenost prostorov, saj sta samo 2 starša ocenila prostore z negativno oceno.

Tabela 2: SEZNANJENOST STARŠEV OTROK O NAČINIH SO-DELOVANJA Z OSNOVNO ŠOLO PRI VZGOJNIH VPRAŠANJIH VAŠIH OTROK

Št.	Trditev	Nikoli %	Redko %	Pogosto %	Vedno %
1.	Šola me seznanja o vsem, kar moram vedeti, da bi se moj otrok v šoli dobro počutil.	5	18	43	34
2.	Šola me seznanja o pravilih in predpisih, ki jih moram poznati, da lahko uveljavljam svoje ali otrokove pravice.	7	21	43	29
3.	Šola mi posreduje pravočasne in ustrezne informacije o napredku mojega otroka ter me seznanja s problemi, s katerimi se moj otrok srečuje v šoli.	1	14	35	50

Rezultati glede informiranosti staršev o vsem, kar morajo vedeti, da bi se otrok v šoli dobro počutil, so nekoliko slabši. Če ena petina staršev ni zadovoljnih z informiranostjo, mora to biti signal po drugačnem pristopu. 28 % staršev je mnenja, da jih šola ne seznanja s pravili in predpisi, ki jih morajo poznati, da bi lahko uveljavljali

svoje ali otrokove pravice. Polovica staršev meni, da jih šola vedno seznanja pravočasno in ustrezno o napredku njihovega otroka, kar ni zadosten podatek. Morda ne bi bilo narobe razmišljati o različnih, dodatnih načinih informiranja. Res je, da je danes internet najbolj pogost in sproten način pridobivanja informacij – vendar, interneta nimajo ali ne uporabljajo vsi, poleg tega pa je vzgoja in izobraževanje področje, kjer je potreben osebni stik, pogovor, svetovanje, usmerjanje ...

Tabela 3: VPLIV STARŠEV NA DELO V ŠOLI

Št.	Trditev	Nikoli %	Redko %	Pogosto %	Vedno %
1.	Vodstvo šole se s straši posvetuje o vseh odločitvah, ki vplivajo na počutje otroka ter njegovo uspešnost pri raznih zaposlitvah.	12	24	39	25
2.	Vodstvo šole pri pripravi programa za tekoče leto upošteva moje pobude.	17	21	43	19
3.	Ko šola načrtuje dejavnosti, za katere je potrebno dodatno plačevanje, vedno zaprosi za moje mnenje in soglasje.	9	16	33	42
4.	Šola pri plačevanju prispevkov upošteva različne finančne zmožnosti staršev.	4	24	45	27
5.	Svoje pripombe in predloge glede dela šole lahko učinkovito posredujem preko predstavnika oddelka v svetu staršev in ta jih obravnava ter o njih odloča.	8	24	34	34
6.	O delu sveta staršev in sveta šole sem obveščen/a in seznanjen/a s sklepi.	11	29	27	33

Starši ste bili pri področju »Vpliv staršev na delo šole« dokaj kritični. Vaši odgovori kažejo na to, da si želite boljšega sodelovanja s šolo. Predvsem si želite, da bi se šola več predhodno posvetovala o vseh odločitvah, ki vplivajo na počutje vašega otroka ter njegovo uspešnost pri raznih zaposlitvah. Če pogledamo ocenjevalno lestvico, vidimo, da pogosto in vedno ne presega (razen v enem primeru – št. 3) 75 %, ko bi lahko trdili, da je vpliv staršev zadovoljiv. Škripa predvsem pri formalnih oblikah sodelovanja, kot sta svet staršev in svet šole. Starši ne vidijo zadovoljivega prenosa informacij v obe smeri. Imajo občutek, da ne morejo posredovati dovolj uspešno svojih predlogov in mnenj preko svojega predstavnika v ta dva organa, kakor tudi to, da ni nazaj pravočasno oz. sploh ni povratne informacije. Vendar lahko zapišemo, da to ni problem samo v naši šoli, s temi problemi se srečuje kar precejšnje število šol po Sloveniji. Tu se da z dobro voljo marsikaj izboljšati. Pozitivno pa je, da 75 % staršev meni, da jih šola v primeru, ko gre za dodatno plačevanje dejavnosti, pogosto oziroma vedno zaprosi za mnenje in soglasje. To tudi v 72 % upošteva.

Tabela 4: SPREMLJANJE KAKOVOSTI DELA V ŠOLI

Št.	Trditev	Nikoli %	Redko %	Pogosto %	Vedno %
1.	Kako pogosto vas šola vpraša o kakovosti svojih storitev (npr. z anketnim vprašalnikom, okroglo mizo, na razgovoru)?	9	40	45	6
2.	Ali so učitelji dostopni, ko želite izvedeti ali sporočiti določene informacije o otroku?	1	2	35	62
3.	Kako pogosto šola izpolnjuje vaša pričakovanja glede osnovnega šolanja?	-	15	63	22

Področje kakovosti storitev šole je občutljivo vprašanje. Področje vzgoje in izobraževanja je »mehko« področje, nima trdnih določenih standardov kakovosti kot pri nekaterih drugih področjih in dejavnostih, pa vendarle. Evalvacija, samoevalvacija, spremljanje lastnega dela in vrednotenje le-tega mora biti eno od prednostnih nalog povsod, ne le v šolstvu. Nikoli nismo tako dobri, da ne bi mogli biti še boljši. Sicer 51 % staršev meni, da jih šola pogosto oz. vedno povpraša o kakovosti svojega dela, 49 % pa jih meni, da temu ni tako. V evropskem prostoru imamo sprejet skupni okvir ocenjevanja kakovosti dela za vsa področja javne sfere (CAF model), ki ga Slovenija že nekaj let pospešeno uvaja na različna področja in morda bi bilo dobro postopno uvajanje tega modela tudi v naš prostor.

Skoraj vsi starši (97 %) pa ste zelo zadovoljni z dostopnostjo učiteljev in s šolo kot inštitucijo, ki izpolnjuje vaša pričakovanja glede osnovnega šolanja. Socialna preglednost (prednost manjših krajev) ima tu izredno veliko vlogo. Menimo, da lahko zapišemo, da se prek vaših mnenj zrcali zadovoljstvo otrok s šolo. To, da otroci radi hodijo v šolo, se družijo med seboj, nam, staršem, pomeni veliko. Socialna preglednost tudi onemogoča družbeno nesprejemljiva dejanja. Če že do teh pride, so ta pravočasno zaznana in sproženi so mehanizmi za odpravo ali reševanje le-teh.

Tabela 5: NAČRTOVANJE DELA ŠOLE

Št.	Vprašanje	DA %	NE %
1.	Ali ste imeli možnost spoznati letni delovni načrt šole?	79	21
2.	Ali so v letnem delovnem načrtu vključeni vaši predlogi?	45	55
3.	Ali poznate vzgojni načrt šole?	78	22
4.	Menite, da sta organizacija pouka in urnik ustrezna?	74	26
5.	Ali se strinjate z odločitvijo šole, da se pričetek pouka začne ob 7,30?	74	26
6.	Ali je za prevoze učencev dobro poskrbljeno?	77	23
7.	Ali se strinjate, da v občini Velike Lašče obdržimo podružnične šole?	91	9

Odgovori so enoznačni in zato jasni in ne potrebujejo dodatne interpretacije. Za nas, Občino Velike Lašče, in vse tiste, ki se ukvarjamo s področjem družbenih dejavnosti, je pomembno, da vemo, kaj mislite o prevozih, podružničnih šolah, ali ste zadovoljni z urnikom in organizacijo pouka itd. Vsekakor pa se moramo truditi, tako šola kot občina, da nismo zadovoljni z doseženim standardom, da iščemo z vašo pomočjo nove rešitve in izboljšave.

Na koncu izpostavimo še nekaj misli in predlogov, ki ste jih zapisali pod »drugo«. Nekateri eno zadevo pohvalite, zopet drugi grajate.

- Za prevoze je predobro poskrbljeno, otroci bi morali več hoditi peš.
- Šola naj bolj ažurno skrbi za svojo spletno stran.
- Učitelji bi morali biti dostopni za razgovore s starši zjutraj – v dopoldanskem času so starši po službah.
- Šola in njeni predstavniki se zelo trudijo in so pri svojem delu uspešni. Izraženo zadovoljstvo, da otroci hodijo na to šolo.

• Pohvala vsem in veliko uspeha. Posebej pohvala ravnateljici.

• Posredovane pritožbe v škatli za pritožbe se niso upoštevale. Preveč raznih taborov, tečaj prve pomoči v Pacugu ... Šolski urnik – proste ure med poukom, nato pa izbirni predmeti 7. oz. 8. uro in s tem povezani problemi prevozov. Pohvaljena šolska spletna stran.

• Postavljeno vprašanje, ali se je šola vključila v projekt »shema šolskega sadja«, brezplačno razdeljevanje sadja otrokom. Preveč šol v naravi, prevozi na razne »dneve«, kar je povezano z visokimi stroški.

Vidimo, da se pripombe, predlogi oz. kritike, ki so jih izrazili posamezniki, nanašajo zlasti na organizacijo pouka, organizacijo prevozov, visoke stroške šol v naravi in raznih prevozov, ki jih marsikateri starši težko plačajo. Nekateri so se pohvalno izrazili do organizacije in dela šole in so zadovoljni, da so njihovi otroci učenci te šole, nekaj pa je bilo tudi zelo kritičnih pripomb, ki se nanašajo praktično na vse, kar se na področju šolstva v občini dogaja.

Prizadevamo si, da bi na tistih področjih, ki so v pristojnosti lokalne skupnosti (šolski prostor, oprema in prevozi učencev), izboljšali stanje in pri tem bomo skušali upoštevati tudi vaše pripombe in predloge.

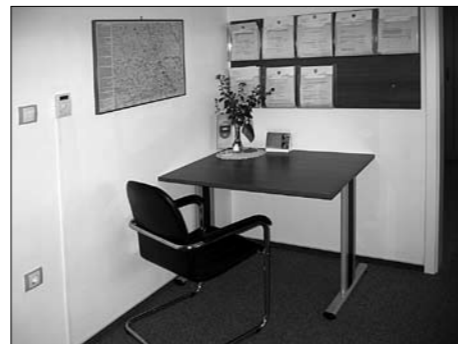
Pa še odgovor tistim, ki bi želeli izraziti svoje mnenje tudi o delu župana, podžupanje in občinskih uslužbencev: Strinjamo se z vami, da je delo občinske uprave lahko prav tako predmet ene od naslednjih anket v Trobli. Je pa tudi res, da vi, spoštovani starši, kot tudi vsi drugi občani in občanke, o naši kakovosti dela odločate vsake štiri leta na lokalnih volitvah. Kmalu bomo videli, ali si še zaslužimo vaš mandat ali ne. Naj tudi zapišem, da si Občinska uprava, župan in tudi jaz želimo vaših pobud in predlogov, ki bi bili v korist lokalne skupnosti. Ne bojimo se kritike; kritika, ki je dobronamerna, je lahko izziv za še boljše in drugačno delo.

Vsem, ki ste se odzvali naši prošnji po sodelovanju in ste odgovorili na vprašanja, se lepo zahvaljujemo.

Dr. Tatjana Devjak, podžupanja

ODPRTJE OBNOVLJENIH PROSTOROV OBČINSKE UPRAVE

V sredo, 23. septembra 2009 smo po zaključku uradnih ur uradno odprli prenovljene prostore občinske uprave. Ob odprtju so si obiskovalci po županovem nagovoru ogledali

Kotiček za stranke v sprejemni pisarni

Obnovljen hodnik

prenovljene prostore, ogled pa se je zaključil s prijetnim druženjem.

Od zadnje večje prenove v letu

1997 je minilo že precej časa, s preselitvijo krajevnega urada v pritličje zgradbe pa je občinska uprava pridobila nekaj dodatnega prostora. V času obnove je bilo zaradi gradbenih del in sočasnega dela občinske uprave potrebne kar nekaj strpnosti in potrpežljivosti, na koncu pa so se nam pogoji dela izboljšali. Novost za stranke je preurejena sprejemna pisarna in kontroliran dostop do ostalih uradnikov. Sprejemna pisarna je za stranke odprta vsak dan v poslovnem času

Za prijetnejše počutje strank in zaposlenih

občinske uprave, do ostalih uradnikov pa je možen dostop le v času uradnih ur.

Občinska uprava
Foto: Marija Ivanc Čampa

PARKIRANJE V VELIKIH LAŠČAH

Osrednje križišče v Velikih Laščah je prometno zelo obremenjeno, promet pa dodatno ovirajo na cestišču in avtobusnih postajah parkirani avtomobili.

Na občinsko upravo smo dobili pritožbo, da avtobus na relaciji proti Ljubljani že večkrat ni ustavil, dijak pa je kljub pravočasnemu prihodu na avtobusno postajo zamudil pouk. Šofer avtobusa je pojasnil, da zaradi zaparkiranega avtobusnega postajališča nima prostora, kjer bi lahko varno ustavil, zato kljub čakajočim potnikom pelje mimo postaje.

Ustaljena praksa je tudi parkiranje na samem cestišču Stritarjeve ceste pri dostavi blaga, pogosto pa tudi pri obisku trgovin in lokalov. S takim počtetjem smo ogroženi vsi udeleženci prometa, ki nas pot zanese v center Velikih Lašč.

Občinska uprava

Pogled na križišče s Stritarjevo cesto

(foto: Marija Ivanc Čampa)

Zaparkirano avtobusno postajališče

Šofer avtobusa je lastnici parkiranega avtomobila na avtobusnem postajališču povedal svoje. Pa je zaleglo?

(foto: Lidija Čop)

NABORNIKI

Letošnji naborniki, ki so postali polnoletni v istem letu kot Republika Slovenija, so se septembra v Levstikovem domu seznanili z dolžnostmi v primeru vojne in možnostmi, ki jih ponuja službovanje v Slovenski vojski.

Pripadniki Slovenske vojske so za popestritev predstavitve na trgu v Velikih Laščah pripravili še ogled šestkolesnika.

Foto: Marija Ivanc Čampa

POSKRBIMO, DA BOMO DOVOLJ VIDNI IN PREVIDNI V PROMETU

Pred nami je jesensko in zimsko obdobje. To je čas, v katerem moramo biti v prometu še posebej pazljivi. Zaradi vremenskih razmer in kratkega dela dneva so v prometu še posebej ogroženi pešci, ki ne poskrbijo za svojo vidljivost z ustreznimi odsevnimi predmeti.

Kako lahko poskrbimo za vidnost v prometu, vir: RS Ministrstvo za promet

Pešec z uporabo odsevnih predmetov poveča svojo varnost. V prometu je najpomembnejše, da se različni udeleženci med seboj vidijo in z jasnimi znaki nakažejo svojo namero.

Občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Velike Lašče opozarja tudi vse voznike, da prilago-

dijo hitrosti v naseljih, saj s svojim ravnanjem pomembno prispevajo k večji varnosti pešcev.

Vozimo pametno!

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Velike Lašče

OBVESTILO

Z 20. 10. 2009 pričnemo v Zdravstveni postaji Velike Lašče z delom v otroški posvetovalnici.

Posvetovalnica bo delovala v popoldanskih urah od 15.30 dalje ob torkih, po vnaprej določenem urniku.

Starše otrok, ki še niso dopolnili enega leta starosti ali pa niso bili popolno cepljeni, prosimo, da se za pregled naročijo po telefonu (01 788 10 38) ali osebno pri medicinski sestri Renati Strnad.

Zdravstveni dom dr. Janeza Orazma Ribnica
Direktor, Peter Rus, dr. med.

UVELJAVLJANJE ZNIŽANEGA PLAČILA VRTCA ZA LETO 2010

OBVESTILO STARŠEM

Starše, ki imajo otroke vključene v vrtec, obveščamo, da morajo **do 15. novembra 2009 oddati novo vlogo za uveljavljanje znižanega plačila vrtca za leto 2010.**

To velja za vse starše, tudi za tiste, ki so otroka vključili v vrtec s 1. septembrom ali kasneje.

Obrazec vloge za znižano plačilo dobijo starši v vrtcu, kjer imajo vključenega otroka, na spletni strani Občine Velike Lašče, na spletni strani Ministrstva za šolstvo in šport ali na državnem portalu E-uprava.

Vlogo starši oddajo v vrtcu, v katerega je otrok vključen, lahko pa tudi neposredno na občini (na naslov: Občina Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče).

Občinska uprava

ODPRTA VRATA SLOVENSKE KULTURE V VELIKIH LAŠČAH

Četrtek, 3. december 2009

Svoja vrata bosta odprli Trubarjeva domačija na Rašici, in sicer od 9. do 17. ure, ter spominska soba Frana Levstika in Josipa Stritarja v Levstikovem domu v Velikih Laščah od 13. do 18. 30 ure.

Vstop prost za nenajavljene individualne obiskovalce.

Ta veseli dan kulture bomo zaključili ob 19. uri na Trubarjevi domačiji,

s 5. TRUBARJEVIM ČETRTEKOM.

Gostili bomo

dr. Jedert Vodopivec, vodjo Centra za konserviranje in restavriranje knjig in papirja v Arhivu RS, in

dr. Anjo Dular,

vodjo knjižnice v Narodnem muzeju Slovenije

ter avtorico knjige o zgodovini knjigotštva na Kranjskem do začetka 19. stoletja z naslovom *Živeti od knjig.*

Predstavili bosta knjigo z njene bolj »tehnične« plat – knjigo kot tržno blago, kot muzejski predmet in kot arhivsko gradivo, torej kot predmet konserviranja in restavriranja.

Vabljeni!

Javni zavod Trubarjevi kraji

POLONA KRESAL BIZAJ RAZSTAVLJA SVOJA DELA NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

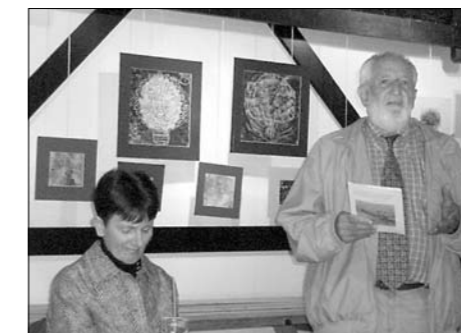
7. oktobra je odprla svojo razstavo akvarelov in slik na svilo v Galeriji Skedenj Polona Kresal Bizaj.

Polona se nam je letos že predstavljala na Trubarjevi domačiji s knjigo *Narava zdravi s hrano.* Tokrat pa smo jo pod letošnjim motom »moč ženske narave« spoznali kot slikarko.

Našo povezanost s Polono je predstavi-

la Jerica Tomšič Lušin, z glasbenim programom pa so sodelovale Petra Kavčič in Maruška Orlanda Kogej na klavirju in Nina Tome na violini.

O avtorici in njenem delu pa je spregovoril umetnostni zgodovinar in likovni kritik prof. dr. Mirko Juteršek, ki je v spremnem listu k razstavi med drugim zapisal: »Mejnik v njenem življenju pa je bilo, kot pravi sama, leto 2000, ko se je soočila s svojo boleznijo – multiplo skleroza. Pričela je intenzivneje slikati, ob akvarelu si je končno domislila tudi bolj ali manj med ženskami priljubljeno umetniško dejavnost, slikanje na svilo ... Udarno žareča obarvanost šopkov, še bolj pa stekleno hladni blede modri barvni odtenki, odsevajo v bistvu slikarkino čustveno

razpoloženje, njeno voljo do vzpostavitve čim bolj normalnega življenja, hkrati pa odslukujejo njeno občutljivo krhkost.«

Udeležba obiskovalcev na otvoritvi razstave je pokazala, kako cenjeno in spoštovano je njeno delo. To izražajo tudi misli, ki so jih udeleženci zapisali v njeno knjigo vtisov.

Za nežne šopke, za njeno barje in iskri-ve klovne Poloni vsi, ki smo sodelovali pri pripravi te razstave, še enkrat iskreno čestitamo.

Razstava, ki je prodajna, je na ogled še do 5. novembra 2009. Slike, ki bi jih želeli kupiti, pa lahko rezervirate v sprejemni pisarni Trubarjeve domačije.

Veronika Vasič, foto Alenka Vasič

4. TRUBARJEV ČETRTEK Z ALENKO ČERNELIČ KROŠELJ

Na 4. Trubarjevem četrtku smo gostili Alenko Černelič Krošelj, profesorico umetnostne zgodovine in univ. dipl. etnologinjo ter kulturno antropologinjo. Kot raziskovalka se ukvarja z različnimi obdobji in temami na območju Posavja, zadnja leta predvsem z mestom Krško in slavnimi meščani. Od leta 2002 je opravila nekaj raziskovalnih projektov, med katerimi je tudi projekt »Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško«. Rezultat je publikacija z istim naslovom (izdajatelj Valvasorjev raziskovalni center Krško, 2006). Službuje na Občini Krško kot višja svetovalka za kulturo, tehnično kulturo in delo z mladimi. Med najpomembnejšimi dejavnostmi pa je priprava in izvedba postavitve muzejske zbirke v Valvasorjevem kompleksu, kjer bo del Mestnega muzeja tudi »zgodba« o Bohoriču, Dalmatinu, Trubarju, Ungnadu in mestu Krško. Postavitev v hiši, kjer naj bi

domnevno potekala Bohoričeva šola, je predvidena leta 2012.

Gostja nam je predstavila mesto Krško v 16. stoletju, delovanje Adama Bohoriča in Jurija Dalmatina in njuno povezanost z mestom ter domnevno kratko Trubarjevo bivanje v Krškem. Vse tri slovenske reformatorje povezuje baron Ivan Ungnad, zakupnik gradu Krško, nekdanji štajerski deželni glavar in podpornik protestantskega tiska. Večer predstavlja za Trubarjevo domačijo tudi pomembno izhodišče za nadaljnje sodelovanje med domačijo in Krškim, za skupno raziskovanje še nepoznanih sledi Jurija Dalmatina med Škocjansko župnijo in njegovim rodnim mestom.

Večer je povezovala študentka slavistike Alenka Vasič.

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

KUD Marij Kogoj Turjak
v sodelovanju z
JSKD RS OI Ljubljana okolica

VABITA NA

16. medobčinsko srečanje harmonikarjev TURJAŠKI HARMONIKAR v dvorano Doma krajanov na Turjaku v soboto, dne 5. 12. 2009, s pričetkom ob 18.00 uri.

Nastopilo bo 25–30 harmonikarjev različne starosti.

NOVA ZGOŠČENKA OKTETA GALLUS RIBNICA

Leta 1975 se je v Sodražici prvič zaslila ubrana pesem osmih fantov, ki so si nadeli ime **OKTET DONIT**. Takrat verjetno niso niti slutili, da je bil to začetek plodovite, uspešne in vztrajne vokalne skupine, ki jo odlikuje izredno prijateljstvo med pevci in vztraja na sceni že polnih 34 let. V tej dolgi dobi se je v sestavu zamenjalo kar nekaj pevcev, vodili pa so ga štirje umetniški vodje. Opravljenih je bilo nešteto nastopov doma in v tujini, udeležili pa so se tudi prenekaterih oktetovskih srečanj in festivalov. Vmes je bilo spremenjeno tudi ime okteta, preimenoval se je v **OKTET GALLUS RIBNICA** in pod tem imenom deluje še danes.

Umetniško vodenje okteta Gallus je leta 2005 prevzel **TADEJ OSVALD**. Svoje življenje je popolnoma posvetil glasbi. Dokončal je Srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani kot solo pevec, prepeva v raznih sestavih ter občasno solistično koncertira. Od leta 2001 je profesionalni pevec v Slovenskem ko-

mornem zboru in stalni član okteta Gallus od leta 1999.

Oktet je v vseh teh letih imel mnogo nastopov. Ob snemanjih za radio in televizijo ter nastopanju širom po Sloveniji, vseh republikah bivše skupne države je gostoval tudi v Italiji, Avstriji, Nemčiji ... Poleg občinskih srečanj v Dolenji vasi in srečanj oktetov v Šentjerneju se oktet udeležuje tudi tekmovanj v slovenskem merilu, kjer vedno posega po najvišjih mestih. Kot najboljše ocenjen med izbranimi okteti je oktet Gallus prejel zlati žig, ki ga podeljuje Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. Podeljeno pa mu je bilo tudi Gallusovo priznanje občine Ribnica. Pevci se odzovejo na vsakršno povabilo in radi nastopijo tako v Sloveniji kot tudi izven meja in s tem navezujejo nova prijateljstva. Repertoar okteta je raznolik in obsega dela Gallusa, rusko pravoslavno liturgijo, ruske narodne pesmi, slovensko ljudsko in umetno pesem, slovensko in staroslovensko krščansko liturgijo in pesmi drugih evropskih narodov.

Pevci okteta Gallus so v počastitev 30-letnice delovanja posneli zgoščenko, ki s 25-imi skladbami obsega prerez delovanja okteta skozi vsa leta ustvarjanja.

Največji mejnik v delovanju okte-

ta je bil nastop v hiši Kernjakovih, pri skladatelju Pavlu Kernjaku. Ostale so močne prijateljske vezi, pa tudi dela tega legendarnega zamejskega skladatelja so se vedno pogosteje vpletala v repertoar okteta.

V lanskem letu je dokončno dozorela ideja o snemanju in izdaji zgoščenke izbranih Kernjakovih del, še posebej zato, ker letos praznujemo 110-letnico rojstva in 30-letnico smrti tega znamenitega koroškega rojaka.

K sodelovanju so ponovno pritegnili njihovega dolgoletnega člana in bivšega umetniškega vodjo Marjana Trčka, ki je s svojim glasom pripomogel, da so zopet oživele Katrca, Mojcej in še kakšno koroško dekle, o katerih govori 17 Kernjakovih pesmi, ki so posnete na zgoščenki z naslovom **Tja gor bi rad ...**

Člani okteta upajo, da bodo ponarodili koroški napevi pri poslušalcih lepo sprejeti, saj so jih posneli zato, da se dragocena Kernjakova dela ne bi izgubila v vrtincu poplave svetovne glasbe in da bi pričarali čarobne in umirjene trenutke življenja ljudi na deželi in obudili običaje in življenjske težnje naših rojakov preko avstrijske meje v naši polpretekli zgodovini.

Zgoščenko lahko naročite na naslovu: Oktet Gallus, Opekarska 54, 1310 Ribnica oziroma preko spletne pošte: tadej@oktet-gallus.si, lahko pa obiščete tudi njihovo spletno stran: www.oktet-gallus.si.

KAŠČA NA MALEM LOČNIKU

Na vrtu pri Duščakovih na Malem Ločniku stoji kašča. Narejena je iz tesanih lesnih brun in zbita z lesenimi klini, pokrita pa s starim bobrovcem. Ponaša se s častitljivo starostjo nad 100 let.

Nekoč je stala v vasi Hočevje, danes pa predstavlja pravo malo znamenitost na Malem Ločniku.

Družina Duščakovih iz Malega Ločnika si je dolgo želela na svojem vrtu imeti kaščo, kot so jih imeli nekoč v naših krajih. Brskali so po internetu in našli nekaj ponudnikov. Odpeljali so se v Belo krajino in tam sicer našli nekaj kašč, vendar so bile njihove cene precej visoke. Razočarani so se odpeljali domov. V vasi Hočevje so ob cesti zagledali staro kaščo, ki je bila v zelo slabem stanju. Povprašali so njenega gospodarja, ali jo je morda pripravljen prodati, ta pa se je ponudbe razveselil, saj je nameraval dotrajano in nepotrebno kaščo razkosati in skuriti v kmečki peči. Kašča je tako dobila novega lastnika in bila po preselitvi na Mali Ločnik deležna temeljite obnove.

Danes sicer ne služi svojemu prvotnemu namenu in v njej ne hranijo žita, masti, prekajenega mesa, suhega sadja ... Opremlili so jo s predmeti iz hiše prababice Duščakovih, v njej pa je postavljena stalna razstava prelepih lončenih izdelkov, ki jih oblikuje lončarka Katarina Duščakova.

Vrata kašče so za obiskovalce rastave odprta vsako nedeljo.

Besedilo in foto: Jože Jeršin

TRADICIONALNI PRAZNIK SUHEGA SADJA NA GRADEŽU

Že daljnega leta 1951 so na Gradežu prvič praznovali pričetek sušenja sadja. V zadnjih dveh desetletjih prejšnjega stoletja je bila sušilnica zapuščena. Z občinsko finančno pomočjo smo leta 2003 ponovno odprli obnovljeno sušilnico in od takrat dalje ustvarjamo tradicijo vsakoletnega "Praznika suhega sadja na Gradežu" na tretjo septembrsko nedeljo. Letos je bil 20. 9. 2009 že "7. Praznik suhega sadja na Gradežu". Obiskalo nas je skoraj 2000 obiskovalcev iz različnih delov Slovenije. Prireditev je finančno podprla Občina Velike Lašče; kot del projekta Velikolaška tržnica (nosilec

Vrhpoljski tamburaši na prazniku suhega sadja. Foto: KD Vrhpolje

smo sprejeli blizu gradeške kapelice iz leta 1882 in jih pogostili z domačim žganjem, krhlji, krhljakom in slaščicami.

Obiskovalci so se sprehodili med dvajsetimi stojnicami velikolaške tržnice, kjer so videli zelo pestro ponudbo domačih izdelkov, ekološkega suhega sadja in drugih pridelkov ter

Veselica na prazniku suhega sadja.

Foto: Andrej Jakob

Javni zavod Trubarjevi kraji) je bila sofinancirana iz sredstev Leader in z zasebnimi finančnimi sredstvi številnih donatorjev.

Program se je pričel že zjutraj. "Pohod po Trubarjevi rojstni fari" je letos privabil 80 pohodnikov, ki so obiskali Grad Turjak, razstavo Trubar in Turjaški ter Dalmatinovo kapelo, Trubarjevo domačijo na Rašici zaradi spoznavanja vloge in pomena Primoža Trubarja, cerkev sv. Kancijana, kjer je bil Primož Trubar krščen, ter zaključili pohod na prazničnem Gradežu.

Že pred pričetkom najavljenega programa na Gradežu so prihajali prvi obiskovalci. Med prvimi so prispele članice in člani Sadjarskega društva Idrija z avtobusom. Vse obiskovalce

spominkov. Marsikdo si je privoščil nekaj iz praznične ponudbe.

Sledil je ogled starih opravil in ohranjene dediščine vasi, ki se je pričel v Sušilnici sadja Gradež z malo zidano sušilno pečjo na drva. Tu so si obiskovalci lahko ogledali, kako se suši sadje na tradicionalen način, v sosednjem prostoru pa razstavo o zgodovini Gradeža. Članice Društva upokojencev Velike Lašče so razstavile in prikazale ročno vezenje, malo višje v vasi - pod kozolcem z zbirko starega orodja - pa so si obiskovalci lahko ogledali tudi ročno izdelovanje zobotrebcev, svitkov, pletenje predpražnikov iz kornuznice, luščenje prosa v stopi. Marsikdo je poskusil kaj napraviti tudi sam. Lokalni vodnik jih je čakal tudi sredi vasi in jim predstavil skladatelja Marija

Ročno izdelovanje zobotrebcev, svitkov in predpasnikov iz ličkanja Foto: Sadjarsko društvo Cerknodrija

Kogojca pred nekdanjo Kogojcovo hišo, "vago" za vodo pri vodnjaku sredi vasi, ohranjeno črno kuhinjo, obnovljeno staro gostilniško klet itd.

Od poldneva dalje je bila na razpolago tudi domača gradeška hrana - gradeški golaž iz velikega litoželeznega kotla, svinjske krače iz gradeške peči, postrvi po gradeško, prosenka kaša s suhimi slivami ali z zelenjavo in tipične gradeške slaščice. Ko so si nekateri zaželeli jedi z žara, smo imeli pripravljen tudi žar.

Nekaj minut po 14. uri se je pričel program Kulturna dediščina na gradeškem odru - letos je nastopila "Velikolaška folklorna skupina" (Društva podeželskih žena in Konjerejskega društva Velike Lašče), "Vrhpoljski tamburaši" (Kulturnega društva Vrhpolje pri Moravčah) in skupina našega društva "Suhe češplje". Gostujoči dirigent je priredil tudi skupni nastop "Vrhpoljskih tamburašev" in "Suhih češpelj".

Od 15. do 21. ure se je na gradeškem prireditvenem prostoru odvijala zabava na vasi, s pestrim izborom hrane in pijače, bogatim srečelovom, za ples je igral ansambel ZAKRAJŠEK. Med veselico so v neposredni bližini prireditvenega prostora potekale otroške delavnice, ki jih je pripravil Zavod za kulturo in turizem Parnas, pastirske igre in lokostrelsko tekmovanje v organizaciji Lokostrelskega kluba Turjak. Tudi tisti, ki so prišli na Gradež bolj pozno popoldne, so si lahko ogledali ohranjeno dediščino v vasi, pa tudi ponudniki na tržnici so vztrajali skoraj do večera.

Boris Zore

ŽETEV IN SPRAVILO PROSA NA GRADEŽU

Kot smo vas že seznanili v naših predhodnih številkah so na Gradežu obudili gojenje prosa. Iz drobnih semen, ki jih je na pomlad Stanislav Zabukovec skrbno položili v zemljo, so se razvile zdrave rastline in pod toplim poletnim soncem v svojem klasju zorile zlato proseno zrnje. Nastopil je jesenski čas v katerem je bilo potrebno proso požeti, ometi in očistiti. Z dobrim pridelkom je bil nagrajen ves vložen trud, Društvu za ohranjanje dediščine iz

Otroci so prisluhnili besedam gospoda Zoreta

Gradeža pa je še posebej v veselje, da so spravila prosa udeležili tudi učenci dveh razredov iz OŠ Primoža Trubarja, Velikih Lašče, s svojimi učiteljicami Marjetko Koprivec in Mimico Gačnik. V okviru naravoslovnega dne, poime-

Na opravljeno delo ponosne: Slavka Virant, Nada Hefiot, Jana Fegoš, Joža Koprivec, Kotar Albina, Jakopin Tončka

Snopov je bilo toliko kot otrok

Mlada žanjica

novanega "ZDRAVO ŽIVLJENJE", so obiskali Gradež in spoznali nekaj starih običajev ter starih kmečkih orodij.

Učenci so tudi sami aktivno sodelovali pri nekaterih opravilih, iz njihove vesele pesmi in žarečih lic pa je bilo razumeti, da so se imeli na Gradežu lepo. Ker je tudi nas veselil obisk naših mladih in zvedavih prijateljev, vse učence in učitelje OŠ Primoža Trubarja iz Velikih Lašč in njihovih podružničnih šol, še posebej pa omenjene učence in učiteljice, vabimo da nas obiščejo tudi ob priveditvi Božični čas na Gradežu. S številnimi jaslicami bo Gradež odet v božično pravljično opravilo.

V nadaljevanju lahko preberete, kaj so o svojem naravoslovnem dnevu na Gradežu zapisali učenci in njihovi učiteljici.

Jože Jeršin

PRVI NARAVOSLOVNI DAN - ZDRAVO ŽIVLJENJE

Kraj: **Gradež**

Datum: 4.9.2009

Razred: 5.a in 5.b OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

Vsebina: Pridelovanje in shranjevanje hrane

Cilji:

- Spoznavajo različne načine pridelovanja in shranjevanja hrane, različna orodja in postopke.
- Opazujejo posamezne postopke del.
- Spoznavajo naravne danosti kot pogoj za življenje ljudi danes, v preteklosti in v prihodnosti.

Š Ugotavljajo in vrednotijo vpliv človeka na spreminjanje narave.

Š Znajo skrbeti za varnost, se primer- no obnašajo in okoljevarstveno razmišljajo.

Š Pridobivajo znanja za zdravo življenje

in prehranjevanje.

Š Razvijajo medgeneracijsko povezo- vanje in druženje.

Opis dneva

V petek smo imeli naravoslovni dan. Z avtobusom smo se odpeljali do Gradeža. Tam nas je pričakal predstavnik Društva za ohranjanje kulturne dediščine, g. Zore.

Gospod Stane Zabukovec nam je predstavljal različne stvari: pripomočke za vprego živali, srp za žetev žita, valjar za tlačenje zemlje, prelco za odstranjevanje plevela, pripomoček za luščenje žita in skrinjo za shranjevanje žita.

Nato smo odšli na njivo, kjer so žanjice že žele proso. Pokazale so nam, kako se žanje in dela snope. Snope smo pomagali naložiti na voz in se odpeljali do skednja. Tam smo nekaj časa sedeli na snopih, da so se segreli. Medtem smo peli vesele šaljive pesmi. Nato smo proso meli.

Posladkali smo se še s krljevko, se lovili, nato pa smo se vrnili v šolo.

Zapisala Nika Košir, 5.a

Učenci so zapisali:

Manca Lunder: Jaz sem zavezovala snope. To mi je bilo všeč.

David Škof: Na Gradežu mi je bilo zelo dobro, pa tudi nekaj smo se naučili.

Lara Zekovič: Z bosimi nogami smo hodili po snopih. To je bil zanimiv in poučen dan.

Nika Rigler: Sedli smo na proso, da smo ga grelji. Medtem smo zapeli nekaj pesmi, da nam ne bi bilo dolgčas.

Matej Sušec: Gospodar nam je pokazal tudi, kako se suši lan iz katerega so včasih izdelovali rjuhe. Danes pa vsa dela opravljajo s stroji.

Dejan Grčar: Pogovarjali smo se o starem kmečkem orodju.

Naja Miklič: Otroci so včasih na kmetiji veliko delali.

NOVA STARA POT OB ŠUMNIKU

5.b razred je skupaj z razredničarko Mimico napravil o dnevu kar anketo:

1. Kaj te je presenetilo?
 - Da smo bosni meli proso.
 - Stara orodja in pripomočki.
 - Da smo proso grelji.
 - Stope za luščenje prosa.
 - Skupinsko delo – žetev.
2. S čim ste bili najbolj zadovoljni?
 - Z žetvijo.
 - Žetev in vožnja s traktorjem.
 - Z vsem.
 - Nošenje in nalaganje snopov na voz.
3. Kaj ste novega spoznali?
 - Pridelavo prosa, življenje v preteklosti.
 - Veliko.
 - Krljevko.
 - Pripomočke in orodja.
 - Da je bilo življenje nekoč težje, veliko ročnega dela.
4. Ali bi ogled še komu priporočali?
 - Vsem, da spoznajo to zanimivo delo.
 - Starim staršem, da se spominjajo svojega otroštva.
 - Bratu.
5. Kaj bi še želeli spoznati na podoben način?
 - Pridelovanje ajde.
 - Peko kruha.
 - Še druga opravila na kmetih.
 - Kuhanje starih jedi.
 - Delo z živalmi.
 - Delo pastirjev.

Orodja in pojmi: srp, rešeto, ročni valjar, klepanje, prelca, mernik, košta – skrinja, drvina – plug, brane, vprega za vole, nožne stope, ročne stope, lesen voz, klas, lat, kaša s češpljami.

Vtisi učiteljic: Marjetke Koprivec in Mimice Gačnik

Hvaležni sva vsem, ki so pripravili tako zanimiv dan in se jim zahvaljujemo z željo, da bi še sodelovali. Ceniva njihov trud in potrpežljivost pri delu z našimi učenci. Zavedava se, kako pomembno je spoznavati življenje v preteklosti. Šege in navade so nekaj, kar je našega, kar je nastajalo tukaj. Otrokom na ta način približamo domačo pokrajino, ki jo obravnavamo tudi pri predmetu družba. Prav pristrčno je bilo tudi, ko smo skupaj zapeli, se sezuli in skupaj z žanjicami meli proso. V šoli sva pripravili na to temo razstavo, nekaj fotografij pa bo možno videti tudi na spletni strani naše šole. Zanimivo bi bilo v spomladanskem času pogledati še setev in pokusiti kašo. Zdaj je prav gotovo še slajša, ko že nekaj vemo o njej.

Fotografije: Marjetka Koprivec in Jože Jeršin

Na videz je Krvava peč odmaknjena, od sveta pozabljena vasica, kjer se malo ali skoraj nič ne dogaja; pa temu ni tako in še kako znajo domačini zasukati rokave, kot so jih znali tudi v preteklosti, ko je bilo treba preživeti v dokaj surovih in neprijaznih pogojih... Motivi danes so seveda drugačni, a to ni toliko pomembno; pomembno je, da še živi duh silodarnosti in skupnosti in na zadnji avgustovski ponedeljek je skupina domačinov to tudi dokazala.

Začeli smo pri ostankih spodnjega mlina ...

Takih prizorov je bilo kar nekaj ...

Takole smo si utirali pot skozi goščavo ...

Oborožena z novodobnim gozdnim orožjem (motorkami) se je skupina petih prostovoljcev odpravila čistit pot od spodnjega mlina na Šumniku pa ob potoku vse do Iške. Vetrolomi in žled so v preteklih letih napravili pot praktično neprehodno in jo je bilo mogoče prehoditi le s precej napora in izogibanja podrtim drevesom. Zdaj, po akciji pa

Pogled na lehnjakov slap blizu izliva v Iško ...

je pot prav prijazna in primerna tudi za enostavno športno obutev. Na nekaj mestih bo potrebno »stezo« opremiti z markacijami, sicer pa pelje pot praktično vseskozi ob Šumniku in nudi res lepe poglede na slapove, tolmane, na mogočne ostanke lehnjakovega slapu in na koncu tudi na globoke razjede ob izliva v Iško. Pot je dolga manj kot 1000 m in se jo prehodi ob zmerni hoji navzdol v pol ure, za povratek v breg pa je treba računati na slabo uro hoje. Nad potjo bodo navdušeni predvsem pravi ljubitelji narave, saj obiskovalci v ta del zelo redko zaidejo.

S. K.

OBUJENA PRIDELAVA LANU NA GRADEŽU

Najstarejši domačini se še komaj spominjajo pridelave in uporabe lanu v naših krajih, čeprav se je lan v preteklosti na našem prostoru na veliko gojilo. Iz okoliških polj je popolnoma izginil pred približno 60. leti.

Spravilo lanu z njive

V sodelovanju z Društvom za ohranjanje dediščine iz Gradeža so se spomladi na Zabukovčevi kmetiji odločili, da na manjši njivski površini posejejo tudi lan. Seme je vzklilo in rastlinice so se lepo razvijale, ter sčasoma zrasle do višine 60 cm. Skrbne plevce so njivo dvakrat očistile nadležnega plevela, v drugi polovici Velikega srpana pa je lan zacvetel z drobnimi nebesno modrimi cvetovi. Iz cvetov se nastale kozulce (glavice) v katerih se je debelilo 6 do 8 semenc. Ko je lan v začetku meseca Kimavca dozorel, se je lan odel v barvo zlata.

Dozorel lan so marljive članice društva za ohranjanje dediščine iz Gradeža populile in s prevesli povezale v snope. Pri delu so ženskam pomagali še moški in lan otepli, očistili pleve od semen, stebila pa razgrnili po travniku, da bi jih sonce posušilo.

Posušena stebelca je potrebno v nadaljevanju na trlici streti, da se odluči zunanja lesena skorjica in ostane čisto laneno vlakno, ki se imenuje preja. Prejo se prečeše na železnem glavniku, da lahko predica s pomočjo preslice ali kolovrata splete v niti, iz katerih se na lesenih statvah stke laneno platno.

Seme je treba ločiti od plev

Otepanje lanu

Prvi zapisi o lanu izvirajo iz Mezopotamije, kjer so ga gojili že 5000 let pred našim štetjem, sicer pa je domovina lanu Azija. Laneno platno so poznali tudi Egipčani približno 3600 let pred našim štetjem, z njim pa so se ukvarjali tudi stari Hebrejci, Grki pa tudi Rimljani in koliščarji v Evropi. Uporabljali so ga za izdelavo lanenih vrvi, vrvic, mrež in tkanin, koristno pa so znali uporabljati tudi laneno seme. Pridelavo in predelavo lanu je izpodrinil uporabnejši bombaž.

V zadnjem času predvsem farmacevtska industrija lanemu semenu vrača ugled in ga ponovno uvršča med zdravilne rastline ter poudarja njegove zdravilne učinke. Po razvrstitvi zdravilnih zdravil sodi laneno seme v kategorijo H, ki ima enak učinek kot hrana. Vsebuje bogat vir Omega -3 esencialnih maščobnih kislin, poznatih tudi kot Alfa linoleične (ALA), ki zagotavljajo izvrstno mehanično delovanje in električno stabilnost srca, hkrati pa ga ščitijo pred smrtonosnimi aritmijami (vir: Journal of Nutrition, 1997; 127; 383-393).

Znanstveni izsledki kažejo, da ima laneno seme pozitiven vpliv na zdravje človeka, in blagodejno odpravlja težave povezane s holesterolom, zaprtjem, rakastimi obolenji ter obolenji srca in ožilja. Raziskav potrjujejo, da laneno seme preventivno ščiti pred obolevnostjo za rakom in tudi za rakom na prostati (vir: Urology; 2001; 58; 47-52).

Vir: Internet- Svet je lep >>>

Besedilo in foto: Jože Jeršin

OBVESTILO ORGANIZATORJEM PRIREDITEV

Z ustanovitvijo Javnega zavoda Trubarjevi kraji je bila z Občine Velike Lašče prenešana na to ustanovo tudi vsa koordinacija prireditev na območju občine. Zato vse organizatorje prireditev prosimo, da termine načrtovnih prireditev predhodno uskladite z Javnim zavodom Trubarjevi kraji. S tem boste pripomogli k lažji organizaciji prireditev in se hkrati izognili prevelikemu podvajanju le-teh.

PREDAVANJE MUZEJI IN TURIZEM NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

tradicijama, dvema tipoma profesionalcev in dvema izobraževalnima sistemoma, torej s kulturnim in turističnim sektorjem. Ta dva sektorja si pogosto močno nasprotujeta, čeprav je njuno tesno sodelovanje pogoj za vključevanje kulturne dediščine v turistično ponudbo. *Kultura in turizem morata postati partnerja.* Pri tem je nujno potreben dober poslovni načrt, saj imajo muzej-ski delavci ponavadi premalo izkušenj

Barbara Žnidaršič in Marjana Dolšina med predstavitvijo

Foto: Barbara Pečnik

Tudi v Javnem zavodu Trubarjevi kraji smo se vključili v razpravo o letošnji temi ICOM-a, Mednarodnega muzejskega sveta* »Muzeji in turizem«. Ker se z njo nenehno srečujemo, ne samo lokalni vodniki, ampak vse lokalno prebivalstvo, sta zgodovinarica Barbara Žnidaršič in umetnostna zgodovinarica Marjana Dolšina pripravili v sredo, 30. septembra, predstavitev problematike povezav med muzeji in drugimi objekti kulturne dediščine ter turističnim vodenjem. Za izhodišče so jima bili glavni poudarki letošnje Poletne muzejske šole v Piranu, ki pa sta jih aplicirali na

s financami. Sodelovanje mora temeljiti na spoštovanju konservatorske in poslovne etike. Vsak od partnerjev je dolžan opraviti le svoj del naloge, saj za ostalo ni pristojen ali strokovno usposobljen.

Po predstavitvi se je razvila živahna debata o tem, kako nam to uspeva v Velikih Laščah. Prišlo je do ugotovitve, da nam to kar dobro uspeva pri kulturni dediščini, pri naravni pa smo še zelo šibki.

*Mednarodni muzejski svet ICOM je vodilna svetovna, neprofitna in nevladna organizacija, ki povezuje muzeje vseh vrst in disciplin, druge včlanjene institucije ter strokovnjake v svetovno komunikacijsko mrežo. Posveča se ohranjanju, razvoju in posredovanju in komuniciranju vedenj o svetovni naravni in kulturni dediščini, pričujoči in bodoči, premični, nepremični, materialni in živi/nematerialni dediščini. Čeprav Trubarjeva domačija ne temelji na zbirkah, ni vključena v razvid slovenskih muzejev, pa je zagotovo muzej po ICOM-ovi definiciji muzeja.

naše lokalno okolje. Pripravili sta kratek pregled kulturne dediščine na našem prostoru in načine, kako jo že predstavljamo obiskovalcem in kako bi jo še lahko.

Ugotovili sta, da se pri tem srečujemo z dvema različnima sistemoma, dvema

Pripravila: Barbara Pečnik po izvlečkih M. Dolšina in B. Žnidaršič Javni zavod Trubarjevi kraji

DRAGI OTROCI!

Ponovno boste lahko ustvarjali na enournih ustvarjalnih delavnicah. Vabimo vas na

USTVARJALNE URICE

za otroke od 4. leta dalje, ki bodo potekale v klubski sobi Levstikovega doma vsako sredo od 17.30 do 18.30.

4. 11. • Izdelovanje nakita iz jesenskih plodov, risanje in ustvarjanje jesenskih motivov (živali, sadje)

11. 11. • izdelovanje štamplik iz krompirja z jesensko-zimskimi motivi

18. 11. • Izdelovanje snežakov iz vate in tekmovanje za najlepšega snežaka

25. 11. • Izdelovanje okraskov (angelčki, snežinke, smrekice)

2. 12. • Izdelovanje daril

9. 12. • Ustvarjanje in izdelovanje novoletnih čestitk

Urice bodo za otroke brezplačne, vodile jih bodo mladi Parnasovi prostovoljci in prostovoljke - Špela, Maša, Nina, Nika in drugi. Nakup materialov bomo pokrili s prodajo Parnasovih koledarjev iz Mišje doline za leto 2010, uporabo prostora pa omogoča Občina Velike Lašče. Mlajše otroke na uricah lahko spremljate starši.

Zaželene so predhodne prijave na telefon 031-326-184 (Špela Ahčin)

Pridite, lepo nam bo!

Špela Ahčin, Zavod Parnas

Parnasovi prostovoljki Maša in Nina sta ob prazniku sadja na Gradežu pomagali otrokom izdelovati knjige v obliki drevesnih listov in kačjih pastirjev.

KOLESARJENJE POD PECO

ANIMATORSKA AVANTURA

Končno nam je uspelo izpeljati animatorski izlet :)). Zadnje septembrsko soboto smo se ob sedmih zbrali pred trgovino v Robu. Z nekaj zamude je po nas prišel mini avtobus s šoferjem Lojzetom in nas odpeljal proti Koroški. Avantura se je začela ...

Po več kot dveurni vožnji (seveda s postankom za kavo) smo prispeli v Črno na Koroškem, kjer nas je pričakal vodič, ki nas je s transporterjem prepeljal po strmeh klancu pred sam vhod v rudnik. Tam sta nas že čakala dva vodnika in pripravljena oprema: kolesa, čelade ter naglavne lučke. Po krajšem uvodu in navodilih smo se v dveh skupinah podali na kolesarjenje po podzemlju. Že takoj na začetku sta nas objela hlad in tema. Kar nekaj časa je trajalo, da so se naše oči privadile na popolno temo in smo lahko ob naglavnih svetilkah varno kolesarili.

Ob Ivarčkem jezeru

Po rovih zaveje tudi mrzel veter in za debelo uro kolesarjenja pri 10 stopinjah je obvezna topla obleka. V rudniku nam je vodnik med krajšimi postanki razlagal način takratnega dela in po dobri uri in pol ter prevoženih 6 kilometrih smo spet ugledali svetlobo na mežiški strani. Čakalo nas je še nakaj kilometrov kolesarjenja do muzeja, kjer smo si ogledali še stanovanje rudarjeve družine ter zbirko mineralov.

EVROPSKI PROGRAMI ZA MLADE

Programa Evropa za državljane in Mladi v akciji ponujata možnosti za sofinanciranje mednarodnih projektov. Infoservis za mlade Eurodesk pa nudi brezplačen evropske informacije za mlade.

Program MLADI V AKCIJI je namenjen mladim v starosti od 15 do 28 let (izjemoma 13–30). Omogoča finančno podporo projektom neformalnega učenja in mobilnosti mladih (npr. mladinskih izmenjav, Evropske prostovoljne službe, usposabljanja in povezovanje na področju mladinskega dela). Sodelujejo lahko različne organizacije na področju mladine in neformalne skupine mladih. Večina projektov zahteva vzpostavitev partnerstva med akterji iz dveh ali več držav.

Program EVROPA ZA DRŽAVLJANE za spodbujanje aktivnega državljanstva je namenjen izmenjavi mnenj in razpravi o skupni prihodnosti med evropskimi državljani, ki povečuje solidarnost ter krepi občutek evropske identitete. Za sofinanciranje lahko kandidirajo na primer projekti pobratenja mest, mreže pobratenih mest, projekti državljanov, podporni ukre-

Kolesarke

Ker so se nam že oglašali želončki, smo se odpeljali proti Ravnam na Koroškem. Po okusni pici in dolgem kramljanju smo se še športno izživelili ob igranju odbojke na Ivarčkem jezeru. Koroška je res super :)).

Zagreti igralci

Županovemu skladu in našemu gospodu župniku Vinku Šegi, ki sta nam omogočila ta težko pričakovani izlet, se iskreno zahvaljujemo.

Romana Petrič

pi ter projekti, za katere dajo pobudo nevladne organizacije.

EURODESK je brezplačni infoservis Evropske komisije, ki nudi evropske informacije za mlade. Namenjen je tako mladim samim kot tudi tistim, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo z mladimi in njihovimi vprašanji – svetovalcem, učiteljem, mladinskim delavcem, informatorjem in drugim. Po pomoč pri iskanju informacij se lahko obrnete na Eurodesk Slovenija ali katerega izmed regionalnih partnerjev.

REGIONALNO STIČIŠČE NVO SRCA SLOVENIJE nudi brezplačno podporo nevladnim organizacijam (društva, zasebni zavodi, ustanove) na območju osrednjeslovenske regije. Med dejavnostmi so tako krepitev civilnega dialoga in vpliva NVO na politike, priprava in izvedba brezplačnih delavnic in izobraževanj za povečanje učinkovitosti in kakovosti delovanja NVO, promocija nevladnega sektorja, informiranje NVO, podpora mreženju in spodbujanje sodelovanja na regionalnem nivoju, svetovanja s področja računovodstva, prava, promocije, razpisov ipd. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa človeških virov za obdobje 2007-2013 in je sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada.

ZA ŠTUDENTE – BREZPLAČNA STANOVANJSKA OPREMA

Ljubljana, 7.10.2009 – novo študijsko leto se je s tem tednom tudi uradno pričelo. Vendar za marsikoga ne brez težav. Stanovanja in sobe, ki so si jih s svojimi prihranki lahko privoščili študentje, so dostikrat neopremljena, gospodinjiski aparati pa so v okvari. Dobrodelno društvo Podarimo Si tudi letos v okviru daritvenega oglasnika www.podarimo.si pripravlja akcijo »Za študente« v kateri spodbuja ljudi k darovanju stanovajske opreme.

Ste vedeli, da sobe v študentskih domovih niso opremljene s televizijo, niti računalnikom, če pa se pokvari hladilnik, morajo novega kupiti študentje sami? Ste vedeli, da se veliko stanovanj oddaja neopremljenih?

Zato smo se v društvu Podarimo Si odločili, da z oktobrom organiziramo akcijo, v kateri bomo pozornost namenili študentom, ki si z novim študijskim letom urejajo stanovanja v bližini svojih fakultet. Tako si v društvu prizadevamo k spodbujanju ljudi k darovanju, poleg tega pa smo darovalcem v oglaših na spletnem daritvenem oglasniku omogočili naved-

bo, da predmete darujejo izključno študentom. Demografska analiza obiskanosti oglasnika v mesecu avgustu namreč kaže, da je 20,1% obiskovalcev mlajših od 24 let, 27,6% obiskovalcev pa se še šola.

V letu 2009 je daritveni oglasnik zabeležil že preko 1.9 milijona obiskov, kar je bistveno več kot v istem obdobju preteklega leta (1.1 milijona obiskov), k čemur je prispevalo tudi gospodarsko in socialno stanje v državi. Samo letos se je objavilo že preko 10.000 oglasov podarim, od tega se je podarilo preko 120 hladilnikov, 200 pralnih strojev, 260 sedežnih garnitur, 480 postelj in preko 600 najrazličnejših omar. Poleg oglasov podarim pa je bilo objavljeno tudi preko 5.000 najrazličnejših potreb.

Ljudi tako pozivamo, naj darujejo uporabno pohištvo, gospodinjiske aparate in računalniško opremo, saj bi bilo škoda, da se jo uniči, če je na drugi strani veliko takih, ki bi jo potrebovali.

Dodatno gradivo na naslovu:

<http://www.podarimo.si/novica/>

Dodatne informacije in intervjuji:

Miha Jereb, idejni vodja projekta, telefon: 051 810 388, e-mail: info@podarimo.si

MEDŠOLSKO TEKMOVANJE V ZBIIRANJU ODPADNIH PLOČEVNIK

Do sedaj se je ekološko-humanitarnemu projektu zbiranja pločevink pridružilo kar 58 šol predvsem z Gorenjske in Osrednje Slovenije.

O pomenu odgovornega ravnanja z odpadki je potrebno seznanjati že otroke v osnovnih šolah. Le z izobraževanjem in našimi zgledi bomo lahko dosegli, da bodo otroci ločeno zbiranje in ločeno oddajanje odpadne embalaže sprejeli kot vsakodnevno dejstvo in tudi razumeli, zakaj je takšno ravnanje pomembno.

Šole se bodo k sodelovanju v projektu lahko prijavile vse do konca tekmovanja v mesecu aprilu 2010, velik interes pa kaže na dejstvo, da se šole zavedajo pomena ozaveščanja o okoljsko sprejemljivem ravnanju z odpadki.

»Podari pločevinko« je ekološko-humanitarni projekt, v katerem podjetja, izobraževalne ustanove, neprofitne in druge organizacije, društva ter posamezniki v gospodinjstvih v posebnih zabojnikih zbirajo izpraznjene pločevinke pijač in napitkov. Za odvoz in nadaljnjo predelavo pločevink skrbi podjetje Interseroh, ki od skupne, letno zbrane količine pločevink del sredstev enakomerno porazdeli med tri organizacije: Sonček, zvezo društev za cerebralno paralizo, Projektno učenje mlajših odraslih (PUM), javno veljavni program neformalnega izobraževanja, in Kralje ulice, društvu za pomoč in samopomoč brezdomcem. Osnovne šole in vrtci zbirajo pločevinke večinoma zase, kar pomeni, da pridobljena dnančna sredstva porabijo za lastne potrebe, vsi ostali pa z zbiranjem odpadnih pločevink prispevajo v humanitarne namene.

Dodatne informacije:

Matej Hribar, vodja marketinga in odnosov z javnostmi
Telefon: 01/560 91 55, 031-333-155
E-mail: matej.hribar@interseroh.com.

V PETEK, 30. 10., TEKMOVANJE V MINA CAFE-JU

NAGRADA ZA NAJBOLJ DOMISELNO IZREZANO BUČO

V deželah, kjer praznujejo noč čarovnic, ta dan spremljajo rezanje strašnih obrazov v velike buče, ki nudijo zabavo starim in mladim. Priljubljeni praznik izhaja iz keltskega festivala Samhain, ki so ga v galski kulturi imenovali tudi keltsko novo leto. Označuje konec žetvene sezone.

Prihaja noč čarovnic, dan, ko naj bi vsak izrezljal bučo, postavil vanjo svečo in jo postavil pred vhodna vrata ali na okno. Včasih so namreč verjeli, da odganjajo zle duhove in privabljajo dobre.

Vabimo vas, da svoj izdelek prinesete pokazat v petek, 30. 10., ob 21:00 v Mina café in sodelujete na tradicionalnem tekmovanju za NAJ BUČO.

Zatorej le veselo na delo.

Potrebujete: bučo, veliko žlico ali zajemalko za sladoled, tanek nož in star časopisni papir ter veliko domišljije.

Zapisal in fotografiral: Mitja Pintarič

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE V VELIKIH LAŠČAH »UČENJE ZA ŽIVLJENJE«

V ponedeljek, 5. oktobra smo se na Trubarjevi domačiji zbrali na informativnem druženju vsi, ki se v občini na tak ali drugačen način ukvarjamo z izobraževanjem, bodisi kot nosilci izobraževanja bodisi kot udeleženci. Pobudnik tega srečanja je bil pravzaprav Marko Kožar, ki je tudi avtor pobude, ki ste jo lahko prebrali v prejšnji številki glasila in so jo podprli Občina Velike Lašče, Javi zavod Trubarjevi kraji, Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče in Zavod za razvijanje ustvarjalnosti. Na srečanju smo ugotovili, da v Velikih Laščah obstaja velika želja po izobraževanju, saj se z njegovimi oblikami za različne starostne skupine na različnih področjih že sedaj ukvarjajo številne organizacije (zavodi, društva, šola) in posamezniki.

Foto: Metka Starič

Izobraževanje je eno od glavnih poslanstev Javnega zavoda Trubarjevi kraji, in sicer zavod izvaja predavanja za pridobitev licence lokalnega turističnega vodnika za lokacije Trubarjeva domačija, grad Turjak, spominska soba Frana Levstika in Stritarja, splošno vodenje po občini, dodatna izobraževalna predavanja za lokalne turistične vodnike preko leta in različna izobraževanja za učitelje. Izobraževalni pomen imajo Trubarjevi četrtki, ki jih je zavod pričel prirejati z letošnjim letom in so zasnovani v obliki predstavitev in razgovorov o tematikah, vezanih na slovensko knjigo, Primoža Trubarja, protestantizem. Prav tako v letošnjem letu je pričel potekati projekt Velikolaška tržnica, katerega bistveni del obsega izobraževanje potencialnih ponudnikov, pomoč pri pridobivanju potrebnih znanj, certifikatov ter pomoč pri registraciji dopolnilnih dejavnosti. Izobraževalni značaj imajo tudi druge prireditve, kot npr. predstavitve knjig, razstave ipd.

Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče prireja predavanja in delavnice ob naravoslovnih mednarodnih dnevih (dan mokrišč, dan vode, dan zemlje ...), izvaja knjigoveske delavnice za vse generacije, vključuje mlade prostovoljce za delo z najmlajšimi v obliki ustvarjalnih uric, pri izvedbi Najdihojce ... Prostovoljstvo kot vedno bolj pomemben vidik v procesu izobraževanja spodbuja tudi Zavod za razvijanje ustvarjalnosti (Dan sonca, festival ustvarjalnosti).

Izobraževalne dejavnosti izvajajo OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Vrtec Sončni žarek, MKL-Knjžnica Velike Lašče, Kmetijska svetovalna služba in Zavod za gozdove, v svoje programe pa jih vključujejo lokalna društva DPŽ Velike Lašče, Čebelarstvo

društvo Velike Lašče, Društvo za ohranjanje dediščine Gradež, Društvo Claustra Alpium Iuliarum, Vrt, Skavti ter številni posamezniki.

Vse omenjene izobraževalne dejavnosti želimo v prihodnje povezati, obogatiti in vanje vključiti čim večje število udeležencev različnih starosti. Kje se v vsem tem vidi Javni zavod Trubarjevi kraji? Zagotovo v vlogi koordinacije vseh teh izobraževanj - že sedaj ima namreč nalogo koordiniranja prireditev in drugih dogodkov (usklajevanje dejavnosti v kulturnih prostorih, letni koledar prireditev, koledar v Trobli) - , organiziral bo študijske krožke, predavanja in delavnice ter izobraževanja lokalnih vodnikov.

Že v oktobru in novembru bodo pričeli z delom naslednji študijski krožki za odrasle vseh starosti:

• NAŠ KRAJ VČERAJ, DANES, JUTRI

Mentorica: Barbara Pečnik, prof. zgod. in univ.dipl.soc. kulture

Termin: ponedeljek, 16.30 – 18.00

Pričetek: 12. oktober 2009

Lokacija: klubska soba v Levstikovem domu v Velikih Laščah

Letošnja tematika: Naši kraji v literaturi

Spoznavanje glavnih književnikov na območju Velikolaške dežele (njihovo življenje in delo, glavne literarne usmeritve, odnos do svojega domačega kraja), njihova umestitev v širši kontekst (pomen za slovensko in tujo književnost).

Krožek je nadaljevanje krožka Znamenitosti našega kraja in smernice njegove razvoja, ki je od oktobra 2005 potekal pod okriljem Univerze za III. življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Kočevje. Udeleženci na skupnih srečanjih spoznavajo naše kraje v preteklosti in sedanjosti, pa ne samo o naši občini, ampak tudi ožji in širši okolici, kako so tu živeli v preteklosti, o navadah in običajih, umetnosti, naravnih znamenitostih, o pomembnih možeh ...

Udeleženci knjigoveske delavnice, ki je jo je izvedel zavod Parnas in sofinancirala Občina Velike Lašče. Izdelali so vsak svojo knjigo Popotovanje po velikolaških cerkvah.

Foto: Metka Starič

• UMETNOSTNA ZGODOVINA

Mentorica: Marjana Dolšina, umetnostna zgodovinarica, lokalna vodnica

Termin: četrtek, 16.30-18.00

Pričetek: 15. oktober 2009

Lokacija: klubska soba v Levstikovem domu v Velikih Laščah

Krožek bo začel delovati letos z uvodom v umetnostno zgodovino, kjer se bodo udeleženci srečali z osnovnimi pojmi in strokovnimi termini, nato bo sledil zgoščen kronološki pregled obdobja s poudarkom na slovenski umetnosti velikolaškega območja.

• LITERARNA SKUPINA

Mentorici: mag. Ana Porenta in Darinka Grmek Štrukelj, dr. med.

Termin: sredo, 19.00-20.30

Pričetek: 4. november 2009

Lokacija: Levstikova in Stritarjeva spominska soba v Levstikovem domu v Velikih Laščah

Vabljeni vsi, ki radi poslušate, pripovedujete, raziskujete in morda tudi zapisujete zgodbe, pregovore, anekdote, pesmi in bajke, da se nam pridružite. V naši skupini bomo dejavno raziskovali, zapisovali, zbirali, poizvedovali ter spravljali na papir najrazličnejše zgodbe, pripovedi, pregovore, anekdote, pesmi in bajke iz naših krajev. Nekaj časa bomo namenili tudi prebiranju in komentiranju zgodb z drugih področij (npr. Srebrni zvon, Slovenske ljudske pripovedke ...) in odlomkov del, v katerih znani avtorji opisujejo ljudsko izročilo (npr. Levstik – kaj je pravil Močilar). Pozornost bomo namenili tudi zapisovanju tega gradiva (mini literarna delavnica). Priredili bomo tudi pripovedovski večer ob topli peči. Nekatero zgodbo, anekdoto, pesmi ... bomo objavili v občinskem glasilu, vse pa skrbno hranili – morda pa čez nekaj let naberemo gradiva za celo knjigo! Tema prvega srečanja: pregovori in reki, ki nas spremljajo v življenju.

Prijave in informacije:

Javni zavod Trubarjevi kraji, Rašica 69, 1315 Velike Lašče

T: 01/7881 006

F: 01/7881 686

E: info@trubarjevi-kraji.si

Vpisnina za udeležbo na študijskih krožkih za en semester je 12,00 EUR. V ceni so zajeti le materialni in organizacijski stroški, saj predavatelji v prvem semestru predavajo prostovoljno).

Prijave zbiramo še ves november!

Prav tako zbiramo prijave vseh zainteresiranih za:

ČEBELARSKI KROŽEK

Čebelarstvo je za vse, ki razmišljate, da bi začeli s čebelarjenjem in za tiste, ki vas področje čebelarstva zanima. Vabljeni tudi čebelarji praktiki, saj bomo tako skupaj prispevali k razširjenju tako znanja kot čebel v naši občini.

Teme, ki jih bomo na srečanjih obravnavali:

1. Zgodovina čebelarstva s poudarkom na Levstikovem Bučelstvu.
2. Bivališče čebel nekoč in danes.
3. Čebelja družina - čebela, matica, trot (njihova vloga in pomen).
4. Življenje čebel v panju.
5. Pomen čebel za naravo in kmetijstvo.
6. Čebelji pridelki in njihova uporaba:
 - med (sorte, kristalizacija, shranjevanje, uporaba),
 - cvetni prah,
 - propolis,
 - matični mleček,
 - čebelji strup in
 - vošek.
7. Čebelje paše.
8. Ogroženost čebel.

V zimskem času se bomo posvetili teoretičnemu delu, v spomladanskem pa s praktičnim delom v čebelnjaku.

Mentor: Brane Borštnik

Termin: četrtek, 18.30 – 20.00

Pričetek: 13. 11. 2009

Lokacija: klubska soba v Levstikovem domu v Velikih Laščah

V svoje vrste vas vabijo tudi članice krožka ročnih del v okviru Društva upokojencev Velike Lašče in člani Folklorne skupine Velike Lašče.

O vseh dejavnostih boste sproti obveščeni v občinskem glasilu in na spletnih straneh Javnega zavoda Trubarjevi kraji. Zato še enkrat vabljeni, da se nam pridružite!

Pripravila:

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

Izobraževalno središče Miklošič Ljubljana

vabi na

TEČAJ

REFLEKSNE MASAŽE STOPAL,

ki bo v soboto, 14. novembra, od 9. do 18. ure ter v nedeljo, 15. novembra, od 9. do 14. ure v prostorih OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče.

Refleksna masaža stopal temelji na spoznanju, da se vsak del telesa odziva na natančno določeno točko na stopalih. S pritiskanjem na te refleksne točke lahko sprostim in uravnovesimo celotno telo.

Je tehnika naravnega zdravljenja, ki vzpodbuja krvni obtok ter aktivira ali umiri organske funkcije. Refleksna masaža stopal uporabljamo pri boleznih, bolečinah in težavah stopal in nog, pri bolečinah v hrbtu, prebavnih in menstrualnih motnjah, stresu, glavobolih in sproščanju celotnega telesa. Refleksna masaža stopal je zelo prijetna oblika masaže, zelo sproščujoča, izvajamo jo lahko kjer koli in nima škodljivih stranskih učinkov. Usposobljen in izkušen terapevt lahko s pomočjo refleksne masaže stopal ugotovi posameznikove težave in jih pomaga odpraviti, prav vsakdo pa lahko z osnovnim znanjem masaže pripomore k boljšemu počutju svojih bližnjih.

Tečaj je namenjen vsem, ki želijo spoznati tehniko refleksne masaže in se počutiti bolje.

CENA TEČAJA: 180,00 EUR

Priporočamo udobna oblačila in obutev (trenirka, copati); s seboj prinesite dve brisači (veliko in majhno), ležalno peno in barvice (ali flomastre).

Informacije in prijave na telefonskih številkah 031/336 905 (Brane Borštnik) in 01/7881 006 (Javni zavod Trubarjevi kraji).

»ŽELIMO SPOZNATI DEŽELO NAŠIH PRIJATELJEV POBRATENE OBČINE VELIKE LAŠČE«

V prvih dneh oktobra so nas obiskali člani društva Kulturbrücke Velike Lašče – Lützelflüh iz pobratene Občine Lützelflüh iz Švice. Na sedemdnevnom potovanju, na katerem so si ogledali našo Slovenijo in spoznavali njeno raznolikost od Ankarana do Prekmurja, so se ustavili tudi v naši občini. Potovanje je potekalo pod naslovom »Želimo spoznati deželo naših prijateljev pobratene

Pri Mencinovi v Dvorski vasi (foto: Metka Starič).

Občine Velike Lašče« in so ga obiskovalci pretežno financirali sami. Domače društvo Kulturni most je za švicarske goste pripravilo zanimiv program in za čas bivanja v Velikih Laščah organiziralo prenočevanje pri gostiteljskih družinah. V soboto, 3. oktobra, so gostje iz Švice prehodili in prevozili Velikolaško kulturno pot in si ogledali kulturne, zgodovinske in naravne zanimivosti naših krajev, v nedeljo so si ogledali Križno jamo s podzemnim jezerom in naše glavno mesto. V imenu domačega društva Kulturni most Lützelflüh – Velike Lašče se želimo zahvaliti vsem, ki so ob letošnjem obisku pomagali, sodelovali in se trudili, da smo obiskovalcem Velike Lašče in našo državo kar najbolje predstavili.

Zahvaljujemo se:

– Občini Velike Lašče in županu Antonu Zakrajšku za finančno podporo;

– gostiteljskim družinam (Urša in Matjaž Gruden, Velike Lašče, Irena in Matej Hren, Velike Lašče, Silva in Anton Košir, Velike Lašče, Jerica in Janez Lušin, Srobotnik, Stanka in Drago Mustar, Rašica, Sonja in Tomaž Pečnik, Velike Lašče, Iva in Anton Purkart, Velike Lašče, Dušica in Rudi Rupar, Poznikovo, Jože in Metka Starič, Gornje Retje, Marija in Jože Stritar, Rašica, Alenka in Eugen Šerbec, Gradež, Ana in Alojz Venturini, Velike Lašče, Martina Venturini, Velike Lašče, Ivanka in Franc Zabukovec) za trikratno prenočevanje gostov, zajtrke in večerjo in vse prevoze gostov;

4 v 1 - harmonika, violina, orglice in ples (foto: Jože Stritar).

– Osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče in ravnateljici Metodi Kolar za uporabo šolskih prostorov ob sprejemu gostov;

– Milki Debeljak iz Gornjih Retij za pripravo peciva;

– družini Mencin iz Dvorske vasi za zanimivo predstavitev domačije, ljubezni do tradicije in pisatelja Nika Grafenauerja;

- družini Zakrajšek iz Male Slevice za sprejem na domu, pogostitev in pozdravne besede;
- Javnemu zavodu Trubarjevi kraji za vodenje na Trubarjevi domačiji in Turjaškem gradu;
- Folklorni skupini društva Podeželskih žena in Konjerejskega društva Velike Lašče za privlačen plesni nastop;
- Velikolaški vokalni skupini za sodelovanje v kulturnem programu;
- Podjetju Uskok d. o. o. za donacijo vode Costella;
- Ediju Zgoncu iz Ponikev za vodenje gostov po primorskem delu naše države do Velikih Lašč;
- Milanu Greinerju in Walterju Müllerju za sodelovanje na švicarski strani;
- družini Keller iz Sumiswalda za predstavitev tradicionalne švicarske glasbe;
- družini Praznik iz Podsmreke za podarjene lesene špine (gospod Keller je s tem pridobil nov inštrument) in pijačo.

Na koncu pa se zahvaljujem članicam in članom domačega društva Kulturni most za vse zamisli, predloge, pomoč pri organiza-

Zdravica na Mali Slevici (foto: Metka Starič).

Druženje z gostitelji ob pogrnjeni mizi (foto: Jože Stritar).

ciji in prostovoljno opravljeno delo, ki je bilo namenjeno letošnjim obiskovalcem.

Irena Indihar

USPEHI VELIKOLAŠKIH GASILK

Letošnje leto je bilo za žensko tekmovalno desetino PGD Velike Lašče izjemno uspešno.

Z vajami za memorialno tekmovanje Matevža Haceta smo pričele že poleti. Z novo, zahtevno gasilsko-športno vajo, smo se optimistično spopadle. Pomanjkanje "kadra" smo nadomestile z novimi gasilkami, polnimi delovnega elana. Vaje so bile naporne, dolge in mokre, a trud je bil poplačan z zmago na občinskem tekmovanju. Prvo mesto nam je odprlo pot na regijsko tekmovanje, ki je potekalo 4. oktobra v Ljubljani. Konkurenca je bila huda, sodniki zelo strogi, pod uniformami in čeladami pa zelo vroče, a nič od tega nam ni preprečilo izvrstnega nastopa – dosegle smo peto mesto. Usklajevanje vaj z vsemi šolskimi, službenimi in družinskimi dejavnostmi je bilo za vse nas naporno, a kjer je volja, je tudi pot.

Rada bi se zahvalila "mojim puncam" za potrpežljivost in žrtvovani čas. Zahvala gre tudi nekaterim fantom iz PGD Velike Lašče, ki so nam občasno pomagali pri vajah. Posebno pa se celotna desetina zahvaljuje Simonu Riglerju, našemu zvestemu šoferju. Upam, da se še ni naveličal našega petja v gasilskem kombiju in nas bo tudi v prihodnje peljal še po kakšen pokal.

Na pomoč!

Alenka Vasič, foto: Simon Rigler

90 LET GOSPE MIHAELE ARKO

Obiskali smo našo članico na njenem domu v Podhojnem hribu na njen rojstni dan 20. septembra. Našega obiska je bila zelo vesela, mi pa smo bili presenečeni nad njeno vitalnostjo in dobro voljo, ki je izžarevala med našim obiskom.

V veselem vzdušju smo se od slavljence in domačih poslovili in obljubili, da se drugo leto spet vidimo.

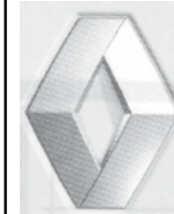
Besedilo in foto: Ivanc Franc

ZAHVALA

20. septembra 2009 je praznovala svoj devetdeseti rojstni dan Štefinova Mihela (Mihaela Arko) iz Podhojnega hriba. Za njen praznik so ji zapeli cerkveni pevci iz robarske župnije in ji tako že dopoldne s prijetnim presenečenjem polepšali praznovanje. Kasneje so ji prišli čestitat tudi predstavniki Društva upokojencev s svojim predsednikom pa tudi predstavnik društva Zarja spominov, nekdanje Zveze borcev.

Radi bi se zahvalili vsem: cerkvenim pevcem – tudi mama je nekoč prepevala z njimi – Društvu upokojencev in društvu Zarja spominov, prav tako pa tudi vsem sosedom in prijateljem, ki so jo obiskali in ji zaželeli vse najboljše.

Družini Arko in Babič

RENAULT

KLANČAR, D.O.O.

Groznikova 11 1000 Ljubljana
(Rudnik - ob Dolenjski cesti)

Telefon: 01/42 72 001

E-mail: klanchar@dealer.renault.si

POOBlaščen servis za vozila Renault
MENJAVA IN SHRANJEVANJE PNEVMATIK
PNEVMATIKE SAVA, MICHELIN, KLEBER, KORMORAN
LIČARSKO KLEPARSKA DELA
NOVA IN RABLJENA VOZILA

GASILSKO DRUŠTVO DVORSKA VAS – MALA SLEVICA

Tradicija gasilstva v Dvorski vasi že več desetletij narekuje ritem življenja vaščanov, ki jim je prostovoljno gasilstvo in vse, kar spada zraven, postalo že način življenja. Pri tem ne gre le za osnovno dejavnost, torej gasilstvo, temveč tudi za medsebojno sodelovanje, solidarnost in ostale stvari, ki so potrebne za življenje v nekem sožitju, v določeni skupnosti. Res da se skozi leta menjajo generacije, a gasilstvo ostaja in se celo razvija. Prepričan sem, da je vsakdo, ki je živel ali zdaj živi v Dvorski vasi, ki kakor koli sodeluje z utripom v tem kraju, gotovo nekako povezan tudi z gasilstvom.

V okviru gasilstva pa potekajo tudi tekmovanja, ki dajo dejavnosti še poseben čar. Ne le zaradi rezultatov (pa tudi zaradi tega), ampak zaradi različnih doživetij, ki jih doživljamo na poti po različnih krajih, ob samih vajah in drugih medsebojnih druženjih, ki nas še dodatno povezujejo. Na teh tekmovanjih pa niso pomembni le rezultati, temveč tudi dodatno izobraževanje, predvsem pri najmlajših članih.

Tudi letos so potekala različna tekmovanja (kviz, orientacija in tekmovanja v gasilsko-športnih disciplinah). Preko občinskih tekmovanj so se najboljše ekipe uvrstile tudi na regijsko tekmovanje, nekateri najboljši na tej ravni pa celo na državno prvenstvo. Ker ima PGD Dvorska vas – Mala Slevica zelo veliko članov, smo lahko tudi v vseh teh kategorijah (uspešno) sodelovali z različnimi in številnimi ekipami.

Na zadnjem tekmovanju, v nedeljo, 4. oktobra, smo tekmovali člani in članice A na regijskem tekmovanju v Črnučah. Kakšnih vidnejših rezultatov sicer nismo dosegli, smo pa še enkrat več doživeli eno prijetno popoldan ob gasilski dejavnosti. Še dan prej so se prav tako na regijskem tekmovanju pomerili mladinci. Presenetili so s svojim pristopom, odgovornim vedenjem ter ravnanjem na samem tekmovanju in tudi po njem. Tudi na koncu so presenetili z visokim 7. mestom med več kot 20 prijavljenimi ekipami; za uvrstitev na državno prvenstvo jim je zmanjkalo le kanček sreče. Veseli pa nas dejstvo, da ta ekipa ostaja skoraj popolna tudi naslednje leto. Sočasno z mladinci je isti dan potekalo prav tako regijsko tekmovanje tudi za pionirje. Prav oni so bili najbolj sproščeni in se s samim tekmovanjem niso toliko obremenjevali, imeli pa so celo čas, da so se posvetili družabnim igram.

Z gasilstvom v vasi pa se aktivno ukvarjajo tudi starejši vaščani, naši mentorji iz otroških dni in tisti, ki držijo organizacijske niti gasilstva v svojih rokah. Tudi na ta način se tako osrednja vaška dejavnost prenaša na nove, mlajše generacije, zaradi česar tradicija živi naprej. Pri tem ne smemo pozabiti ravno tistih, ki si za to najbolj zaslužni, to pa so vsi mentorji, ki spodbujajo in motivirajo najmlajše, da se nam pridružijo. V zadnjem času je opaziti vključevanje novih članov iz drugih, nekoliko bolj oddaljenih krajev, s čimer dobiva gasilstvo v tem kraju tudi bolj globalne razsežnosti in obenem priznanje, da delamo dobro in privlačno tudi za druge krajanje.

Tudi za prihodnost ostaja še kar nekaj rezerve, kako popestriti samo dejavnost in kako se še dodatno razvijati. Organizirano, predvsem pa z medsebojnim sodelovanjem bomo gotovo poskrbeli za nove uspehe na različnih tekmovanjih in negovali tradicijo še naprej.

Miha Indihar

ODKRITJE SPOMINSKIH ZNAMENJ

V soboto, 12. septembra sta bili spominski slovesnosti ob odkritju spominskih znamenj na že obstoječem spomeniku - protitankovski oviri na Rašici in pa na skednju na Purkačah, kjer so

med desetdnevno vojno za Slovenijo teritorialci Velikolaške čete varovali prebežnike iz JLA. Prve slovesnosti na Rašici se je udeležil tudi župan g. Anton Zakrajšek, delegacija PVD SEVER, rezervni policisti, ki

so med osamosvojitveno vojno varovali protitankovski oviro, krajanje Rašice ter drugi krajanje in krajanke. Za slovesno vzdušje je poskrbel pihalni kvartet združenja SEVER.

Ob 13. uri je bila nato svečano odkrita tudi spominska plošča v Purkačah, potem pa je predsednik OZVVS g. Dušan Hočevar povabil vse udeležence na družabni zaključek pred Dom veteranov v Krvavi Peči, kjer so se udeleženci odžejali in okrepčali ter si ogledali spominsko sobo z eksponati osamosvojitvene vojne kot tudi sam Dom veteranov.

Enaka spominska znamenja kot na Purkačah se bodo postavila tudi na ostalih treh lokacijah delovanja Velikolaške čete in sicer v Sekirišču, Predgozdu in pa nazadnje tudi v Krvavi Peči. S tem bo primerno obeleženo pomembno obdobje novejših slovenske zgodovine.

S. K.

ZAPOSLOVANJE V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH

Zaposlenost je eden najpomembnejših kazalnikov razvitosti nevladnega sektorja. V Sloveniji je delež zaposlenih v NVO leta 2004 skupaj z deležem tistih, ki so za svoje delo prejeli plačilo, znašal 0,74 % od vseh delovno aktivnih.

V Sloveniji deluje več kot 20.000 nevladnih organizacij (društva, zasebni zavodi, ustanove), v katerih je vključenih več kot 900.000 ljudi. Delo prostovoljcev pa pomembno dopolnjuje delo redno zaposlenih delavcev, saj več kot 80 % NVO nima zaposlene osebe.

Javna dela so ena izmed možnosti, kako lahko društvo rešuje težave s financiranjem zaposlenega v svoji organizaciji. Brezposelna oseba pa tako pridobi nove delovne izkušnje in večjo možnost redne zaposlitve. Nevladne organizacije se lahko tako kadrovske in strokovno okrepijo, razširijo svoje delovanje, ga profesionalizirajo ali si ga le olajšajo. Vsekakor lahko rečemo, da je to koristna oblika pomoči tako za NVO kot brezposelne.

Kadrovska krepitev nevladnega sektorja je pogoj za njegovo učinkovito delovanje in nadaljnji razvoj. Zato vsa društva, zasebne zavode in ustanove pozivamo, da nam javijo svoj interes, saj bomo na Regionalnem stičišču NVO Srca Slovenije jeseni pripravili skupno prijavo na nacionalni razpis javnih del.

Informacije na info@srce-me-povezuje.si.

INSAT - antenski sistemi
Peter Kočevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica, gsm 041 761-769

NOVO
Končno na SAT tudi POP TV, Kanal A in TV 3!

UGODNO:
državne subvencije pri nakupu SAT sistemov,
v primeru slabega sprejema SLO-1 in SLO-2.

GORSKI KRONOMETER LOGARJI – SVETI PRIMOŽ

V nedeljo, 13. septembra, smo organizatorji gorskega kronometra Logarji – Sveti Primož zaskrbljeno pogledovali v nebo in se tresli, ali bo vreme zdržalo ali bodo morali kolesarji 3300 m dolgo progo prevoziti v dežju. Po turbnem dopoldnevu je 35 tekmovalcev in tekmovalk tekmo zaključilo celo v soncu.

Še nekaj sekund do starta.

Gorski kronometer Logarji–Sveti Primož v organizaciji TVD Partizan Velike Lašče postaja prepoznavna dirka, ki se je udeležujejo kolesarji od blizu in daleč. Letos so se ga poleg občanov občine Velike Lašče udeležili še tekmovalci iz Sodražice, Ribnice, Ponikev, Ljubljane in Domžal. Gorski kronometer je tekma na čas, kjer najboljši v vsaki kategoriji prejmejo medalje, zmagovalci pa so pravzaprav vsi. Zanimivo je tekmo opisal eden od tekmovalcev: »Prišel sem dirkat samo z enim kolesarjem in tega sem premagal.« Vsak, ki prispe na cilj na Sv. Primožu, je zmagovalec!

Na letošnji dirki se je blagodejni vpliv sonca zelo poznal, kar se vidi iz doseženih časov, ki so bili vsaj pri tekmovalcih, ki so se kronometra udeležili že lani, praviloma boljši. Nekoliko pa se pozna tudi dejstvo, da so Juvančevi iz Zgonč letos na cesti mimo njihove hiše videvali veliko več kolesarjev kot pa prejšnja leta. Razveseljiva je tudi množična udeležba osnovnošolske mladine z najmlajšim tekmovalcem, 9-letnim Tilnom Debeljakom na čelu.

Najmlajši tekmovalec v cilju

Da smo dirko lahko izpeljali, so zaslužni vsi sodelavci: redarji, časomerilci, sodniki, medicinska sestra, tisti, ki so se borili z administracijo pri prijavi prireditve in seveda družina Juvanec z Zgonč. Juvančevi so nam spet gostoljubno odstopili dvorišče, na katerem smo razglasili rezultate, pripravili so nam čaj in tudi močnejše pijače in bili na razpolago za vse naše male želje. Kot »pohodnikom in kolesarjem prijazna domačija« tudi sicer vsakogar prijazno sprejmejo.

Tekmovalci so nestrpno čakali na razglasitev rezultatov.

Rezultati po kategorijah:

Moški nad 60 let:

1. Jože Škulj, 28 : 12 : 17

Ženske nad 35 let:

1. Mateja Trhljen, 22 : 33 : 34

Ženske do 35 let:

1. Neža Hočevnar, 15 : 44 : 88
2. Marta Škulj, 20 : 55 : 29

Učenke OŠ:

1. Ana Debeljak, 20 : 18 : 16

Učenci OŠ:

1. Jakob Hočevnar, 18 : 06 : 58
2. Luka Debeljak, 19 : 10 : 32
3. Jan Rigler, 19 : 39 : 16

Sledijo: Gašper Marinič, Tine Starič, Tilen Debeljak.

Moški od 40 do 60 let:

1. Marko Kavčič, 13 : 11 : 60
2. Drago Bregar, 13 : 30 : 62
3. Anton Hočevnar, 15 : 52 : 02

Sledijo: Ludvik Peterlin, Jože Starič, Matjaž Bahar, Bojan Supanič, Primož Jakše, Tone Rupar.

Moški do 40 let:

1. Luka Košir, 11 : 57 : 22
2. Andrej Krička, 13 : 42 : 69
3. Nejc Peterlin, 14 : 12 : 58

Sledijo: Matej Lenarčič, Bojan Indihar, Simon Kokelj, Primož Žagar, Bojan Novak, Dejan Ljubenič, Ambrož Volek, Jernej Košir, Marko Škulj, Jure Adamič, Miha Štrukelj, Anton Mihelič.

Po dirki ...

Jože Starič

Foto: Špela Andoljšek, Metka Starič

OBČINSKA LIGA VELIKE LAŠČE V MALEM NOGOMETU 2009

Z odigranim 14. krogom se je 8. oktobra končala letošnja občinska liga v malem nogometu občine Velike Lašče v organizaciji ŠD NK Velike Lašče.

Tekmovanje je bilo izvedeno v dveh delih in sicer spomladi in jeseni. Redni krogi tekmovanja so bili odigrani ob četrtkih zvečer na igrišču v Velikih Laščah. V tekmovanju je sodelovalo 8 ekip: Logarčani, SBHS, MLP United, Komarji, Komarčki,

Končna lestvica:

LESTVICA:								
mesto	moštvo	T	Z	N	P	zadetki	točke	gol razlika
1.	SBHS	14	11	2	1	103:46	34 (-1)	57
2.	LOGARČANI	14	9	2	3	69:39	29	30
3.	ŠALABAJZARJI	14	8	2	4	36:27	26	9
4.	MLP UNITED	14	8	1	5	66:49	25	17
5.	KOMARJI	14	4	4	6	62:69	16	-7
6.	INTRALITE	14	3	4	7	38:56	13	-18
7.	KOMARČKI	14	3	2	9	41:67	11	-26
8.	ZPJD	14	0	3	11	28:90	3	-62

Legenda: T - št. tekem, Z - št. zmag, N - št. neodločenih, P - št. porazov

Marko Žužek

NAJBOLJŠI STRELCI (zadetki)

37	PIRMAN Aleš (SBHS)
23	FEGUŠ Blaž (Logarčani)
23	ROZMAN Ronald (Komarji)
19	BLAŽIČ Luka (Logarčani)
18	BABIČ Matic (MLP United)
17	PINTARIČ Mark (Komarčki)
17	SARHATLIČ Elis (SBHS)
14	NJENJIČ Goran (SBHS)

Najbolj športna ekipa:

FAIR PLAY	kazenske točke
1. KOMARJI	58
2. MLP UNITED	61
3. KOMARČKI	63
4. LOGARČANI	73
5. ZPJD	77
6. INTRALITE	78
7. SBHS	81
8. ŠALABAJZARJI	107

Intralite d.o.o., ZPJD in Šalabajzarji (kot edina ekipa izven občine, iz Svetega Gregorja iz sosednje občine Sodražica).

Prvak letošnje občinske lige je prepričljivo postala ekipa SBHS. Drugi so bili Logarčani, tretji pa Šalabajzarji.

Pokal za najboljšega strelca lige je s prednostjo 14 golov pred drugouvrščenima Blažem Fegušom (Logarčani) in Ronaldom Rozmanom (Komarji) osvojil Aleš Pirman iz ekipe SBHS.

Pokal za najbolj športno ekipo tekmovanja je osvojila ekipa Komarji.

Osma sezona občinske lige v malem nogometu občine Velike Lašče je tako za nami. Ligaško tekmovanje nogometašev tako postaja nepogrešljivo ter eden od najpomembnejših dogodkov športnega dogajanja v občini Velike Lašče.

Knjige

so ladje

misli,

ki potujejo

po valovih

časa

in nosijo

dragoceni

tovor

od roda

do roda.

(Francis Bacon)

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih, vodilna mapa po novih predpisih)

- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov

- pridobitev gradbenega dovoljenja

- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

Najdete nas na Taborski c. 3 v Grosuplju in po telefonu

(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

VELIKOLAŠKI DRUGOLIGAŠ ZAČEL S TEKMOVANJEM

KMN Velike Lašče napolnil domačo športno dvorano

Športna dvorana v Velikih Laščah je bogatejša za nova nogometna tekmovanja v futsalu (dvoranskem nogometu), tokrat na državnem nivoju pod okriljem Nogometne Zveze Slovenija.

* **Zadnji vikend v septembru** v okviru MNZ Ljubljana tekmovanje za pokal Selekt. Srečali so se KMN Velike Lašče, KMN Viktorbit in Extrem Sodražica. Moštva so bila precej izenačena, vsa so zbrala po eno zmago, o napredovanju je odločala gol razlika.

MNZ Ljubljana, pokal Select:

Extrem Sodražica – Velike Lašče 4 : 5

Velik Lašče – KMN Viktorbit 3 : 5

Extrem Sodražica – KMN Viktorbit 3 : 2

Domača ekipa se je prvič predstavila širši javnosti. Novinec v 2. SFI zahod je tu.

Ekipa KMN Velike Lašče je po dramatičnem zaključku tretje zadnje tekme z zmago nad Extremom iz Sodražice pomagala ekipi KMN Viktorbit do nadaljevanja tekmovanja.

* Drugi krog 2. SFI zahod, sobota, 10. 10., in prva domača tekma, gledalcev več kot sto, veliko pričakovanj po dobri predstavi v prvem krogu proti Casino Safir v Sežani. Tokrat ni šlo po načrtih domačega stratega Dušana Novaka. Gostujoče moštvo se je že kmalu po uvodnem otipavanju izkazalo za bolj uigrano in dinamičnejše moštvo, temu primerno pa je bilo tudi razmerje strelav na nasprotna vrata. Ajdovci so v prvem polčasu mrežo gostiteljev zadeli kar štirikrat, svojo pa do premora ohranili ne-

dotaknjeno. Plaha igra domačih je že po prvem polčasu napovedovala prazne roke za domače. »Otišla baka s kolačima.« Gostje so bili za razred boljši vso tekmo in odnesli točke domov. Domačim ostanejo priložnosti v nadaljevanju tekmovanja 2. SFI zahod. Dajmo jim priložnost in jim stojmo ob strani.

Ob tej priložnosti zahvala sponzorjem domače ekipe: Športna oprema GIVOVA, Mapri d. o. o., Intralite d. o. o., Občini Velike Lašče, Avtošoli VITO L, Avtovleki in vulkanizerstvu Goran Njenjič, s. p., Akustiki Pirman, Knut d. o. o., Tapetništvu Bojan Indihar, s. p., Agles d. o. o., UniCredit Banki, KVM Grafiki d. o. o., Pizzeriji Rozamunda, Gostilni pri Kuklju in Dnevnomu baru MINA CAFE.

Za KMN Velike Lašče, Mitja Pintarič

MALONOGOMETNA EKIPA MINACAFE

ZAKLJUČILA S TEKMOVANJI ZUNAJ

V začetku oktobra sta se končali pomembni medobčinski ligi v okolici.

Ekipa MINA CAFE v obeh tekmovanjih na robu trojice. Jesenski del je bil rezultatsko manj uspešen od spomladanskega. Razlika gre na račun novoustanovljenega Velikolaškega drugoligaša, pri katerem večina igralcev iz ekipe sodeluje že od 15. avgusta.

Zahvala zvestim navijačem, ki so bodrili ekipo tudi na gostovanjih.

Več o tekmovanju izveste na:

- <http://www.sportno-društvo-loncar.si/index.php?pagelD=24&subID=9>

Medobčinska liga v malem nogometu sezona 2009 (Ribnica, Sodražica, Velike Lašče, Loški potok, Dobropolje);

- http://www.kapodol.com/Videm_Dobropolje_obcinska_liga/2009/stage00.php

Občinska liga Videm - Dobropolje sezona 2009.

Zapisal: Mitja Pintarič

RAZPIS TEKMOVANJA

TVD Partizan Velike Lašče organizira Medobčinsko prvenstvo v namiznem tenisu v dvojicah. Tekmovanje bo v soboto 14. novembra v športni dvorani s pričetkom ob 9. uri in je namenjeno prebivalcem iz občin Grosuplje, Ivančna gorica, Videm Dobropolje in Velike Lašče. Prijave pol ure pred tekmovanjem.

(Informacije - 041 515 453 Igor)

RAZPIS TEKMOVANJA

TVD Partizan Velike Lašče organizira 2. krog državnega prvenstva v namiznem tenisu za veterane in rekreativce, ki bo v soboto 21. novembra v športni dvorani s pričetkom ob 9. uri. Prijave pol ure pred tekmovanjem.

(Informacije - 041 515 453 Igor)

KICKBOXING EVENTS

Novo sezono tekmovanj je zaznamovalo veliko dobrih rezultatov, tako da upamo, da bomo, kot kaže, imeli zelo uspešno letošnjo sezono.

- 1.) 5. septembra 2009 je v Krškem potekalo finale državnega prvenstva v full contactu (FC). Udeležil se ga je trener Edo Latič in je osvojil 2. mesto v kategoriji +91 kg. To je bil njegov prvi nastop v ringu in FC, zato si zasluži iskrene čestitke, saj je prav tako sprejet v FC reprezentanco.
- 2.) KICKBOXING KLUB SPIRIT pa je bogatejši še za štiri zlata in eno bronasto odličje, ki so ga priboksali in pribrali člani na Českem v Pragi, kjer se je odvijalo mednarodno tekmovanje v kickboxu. Tekmovanje je potekalo od 11. 9. 2009 do 13. 9. 2009:
 1. mesto Larisa Latič v light contactu deklice 7–12 let,
 1. mesto Iris Latič semi contact deklice 7–2 let;
 1. mesto Saša Jorgič, člani –69, light contact;
 3. mesto Nataša Dobravec, članice –60 kg;
 1. mesto Edin Latič, člani +94, light contact v RINGU.

Razdalja nehumana, 8 ur vožnje, organizacija turnirja na zelo visokem nivoju, približno 1500 tekmovalcev.

- 3.) S ponosom pa smo spremljali odlično uvrstitev naših dveh tekmovalcev v mladinski reprezentanci, kjer sta naš klub zastopala Luka Meglen in Andrej Obrstar na evropskem mladinskem prvenstvu v Puli od 22. 9. 2009 do 27. 9. 2009. Na evropskem kadetskem in mladinskem prvenstvu WAKO organizacije je sodelovalo okrog 1200 tekmovalcev iz 31 držav. Imamo EVROPSKEGA PRVAKA, in sicer:

1. mesto Luka Meglen LC – 84 kg;
6. mesto Andrej Obrstar LC – 79 kg.

Oba tekmovalca sta se borila profesionalno in obeta se jim še mnogo tekmovanj z odličnimi uspehi.

Uspehi so vidni predvsem zaradi velike količine treningov, vztrajnosti in samozavesti. Veliko smo čez poletje trenirali, se mučili in se potili, vendar so rezultati tudi zato odlični.

Naj še povemo, da so se pričeli treningi kickboxa.

1. VELIKE LAŠČE:
 - mlajša skupina TOREK in ČETRTEK od 18h do 19h;

- starejša skupina TOREK in ČETRTEK od 19h do 20h;
- tekmovalci PON, TOR in ČET.

2. RIBNICA

- SREDA od 18.30 do 19.30;
- PETEK od 19.00 do 20.00.

3. KOČEVJE

- SREDA od 20.00 do 21.00;
- PETEK od 17.30 do 18.30.

Športni pozdrav Sanja Latič

OSNOVNOŠOLCI NA VELIKEM MALINJEU

V četrtek, 8. oktobra, je Veliki Malinjek, najvišji vrh v občini Velike Lašče, doživel res številčno in živahno zasedbo, saj so ga »zavzeli« učenci višjih razredov osnovne šole Primoža Trubarja. Gotovo jim bo sončen in primerno topel dan ostal še dolgo v spominu...

OBČINSKO TEKMOVANJE DVOJIC V BALINANJU

TVD Partizan Velike Lašče je v soboto, 5. septembra 2009, izvedel občinsko tekmovanje dvojic v balinanju. Tako kot predhodna leta se je tekmovanje odvijalo na balinišču Gostilne Škrabec v Robu in na balinišču v Stopah. Tekmovalo je

deset parov: večinoma moških, dva para sta bila mešana in ženski par. Tokrat je ženski par presenetil, saj je izrinil lanskoletnega bronastega. Premagali sta tudi par z vaditeljem, ki ju je pripravil na tekmovanje. Po prvem porazu je par Škarabec Janez in Cveto Peterlin premagal vse nasprotnike in zasedel prvo mesto. Sprememba se je zgodila tudi na drugem mestu – potem ko sta Marjeta in Sandi Mlakar izločila lanski srebrni par in sokrajana iz Opalkovega, sta z zmago v polfinalu pridobila srebrni kolajni.

Ponovno tako kot lansko leto se je izkazala kuhinja gostilne Škarabec, saj je pogostila tekmovalce s slastnimi poticami in

pečenko.

Končni rezultati letošnjega občinskega tekmovanja so:

- 1. mesto:** Cveto Peterlin in Janez Škrabec;
- 2. mesto:** Marjeta Mlakar in Sandi Mlakar;
- 3. mesto:** Anamarija Peterlin in Majda Gradišar.

Hvala tekmovalcem za zanimive in strpne boje, hvala družini Oblak iz Stop in gostilni Škrabec za gostovanje občinskega tekmovanja na njihovih baliniščih.

UO TVD

DRUŽENJE IN REKREACIJO OKRONALI Z ODLIČJEM

Balinarji društva upokojencev smo tudi letos 5. septembra sodelovali na občinskem prvenstvu. Lep dan, skrbni gostitelji in ob tej priložnosti urejeni tereni gostilne pri Škrabcu in pri Oblakovih v Stopah, so omogočili vsem prisotnim prijetno druženje in tekmovalcem zagrizen boj.

Naša ženska dvojica se je v takšnem ambientu odrezala odlično in spravila nekatere udeležence v rahlo jezo.

Dobri igri naše dvojice smo pripomogli tudi ostali člani sekcije, ko smo jih z bučnim navijanjem in ustvarjanju veselega vzdušja dodatno motivirali.

Majdi Gradišar in Anamariji Peterlin čestitamo od srca za odlično igro, osvojeno 3. mesto z bronasto medaljo.

V balinarski sekciji društva upokojencev čutimo, da postajamo dobra družina, da se vnovič veselimo naših srečanj in rekreacije, saj nam ob druženju ni bilo nikoli dolgčas. Ob tej priložnosti vabimo člane društva upokojencev, ki jih ta igra veseli, da se nam lahko pridružijo v naslednji sezoni.

Besedilo: Marin Jelaska

Foto: Franc Ivanc

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

DIHALNE VAJE, MASAŽNA TEHNIKA, IZVEDBA

Dihanje je potrebno za vsako celico, da zgradi tkivo in organ. Prav tako je potrebno za pridobivanje kisika in izločanje ogljikovega dioksida ter notranjo kislino – bazično uravnava. Z dihanjem »prezračimo« tudi našo lobanjo! Za obnovo in dostavljanje hranil in odplavljanje celičnih produktov preko ožilja in krvi ter srca skrbi naša cirkulacija, zato moramo biti pozorni na vdih in izdih. Odpornost in borba pred tujimi celicami ter vrnitev tekočin v kroženje je domena našega imunskega sistema, ki ustvarja protitelesa z oblikovanjem in izločanjem celic. To je obrambni sistem, ki je aktiven proti vdoru tujih celic, parazitov, virusov, mikroorganizmov in se spopada z vsemi novodobnimi boleznimi in tvorbami. Vse to pa je dosegljivo za naše telo zaradi preveč ali premalo higijene in zaradi vseh situacij, s katerimi se srečamo v okolju. V današnjem času moramo biti pozorni tudi na uporabo izdelkov iz neprimernih materialov, tako za otroke kot odrasle, saj lahko povzročijo trajno škodo organizmu.

Ne smemo spregledati tudi našega čustvenega dožemanja, svojega notranjega sveta in možnosti popolne pozornosti in zavedanja sebe in svoje okolice.

Ne pozabimo, da vse to doživljamo vsi, tudi naši bližnji in osebe, ki jih slučajno srečamo. Bodimo vedno v pozitivnem gibanju.

Izvedba dihalnih vaj:

- leže, stoje ali sede pozorno vdihnemo in z zrakom namerano napolnimo trebušno votlino, tako da naš trebuh naredi žogo pri vdihu in s počasnim izdihom počasi trebuh upada, ter s pomočjo trebušnih in spodnjih hrbtenih mišic dodatno povlečemo trebuh čisto v notranjost do hrbtenice zadaj;
- nekajkrat ponovimo in nadaljujemo, pri tem smo pozorni, da je izdih daljši kot vdih; dihanje poskušamo zavestno obdržati v trebušni votlini in ne v prsni votlini.

Masažna tehnika:

- roke – dlani položimo na predel pod rebri ali pa jih pustimo sproščene ob telesu;
- pozorni smo na predel trebušne prepone (solarni plexus), zavedamo se območja, kjer leži želodec, jetra, vranica, črevesje, območje zadaj v križnem in v ledvenem predelu;
- trebuh se dviga in spušča, z vsako ponovitvijo masiramo notranje organe na spodnji strani, na zgornji strani pa pljuča in srce;
- z vsako naslednjo ponovitvijo pozorno spremljamo občutke v notranjosti trebušne votline, zavestno sproščamo notranje organe;
- počasi dihanje umirimo in dihamo normalno; začutimo, da smo napolnjeni z notranjim mirom.

Vpliv na organizem

Ko smo dovolj »predihani«, ostanemo še nekaj trenutkov čisto v svojem notranjem miru, pomislimo na žarek sončne svetlobe, ki nam pomaga pri dodatni globoki sprostitvi. Tako se lahko naučimo, da z novim elanom napolnimo vse celice. Ta žarek s pomočjo misli razlijemo po celem telesu in si zamislimo, da ga spravimo v predel »plexususa«, kjer ga shranimo. To je naša zdravilna energija in vedno, ko bomo spet potrebovali sprostitev in notranjo umiritev, enostavno ponovimo postopek. Sedaj smo umirjeni in sproščeni.

Zahvalimo se sami sebi, da smo si vzeli čas.

Nekaj trenutkov opažamo, kako nam je ta masažna tehnika

pomagala pregnati streso znotraj telesa. Pozorno se zavedamo, da lahko bolj sproščeni nadaljujemo z delom, učenjem ali pa nadaljujemo z aktivnostmi, ki nam zapolnjujejo dan. Zelo koristna je za vse, ki morajo zaradi zdravstvenih težav večino časa preležati. Z njo pa si lahko pogrežete stopala oziroma poženete energijo, da začne krožiti po nogah. Ponovite večkrat na dan.

Taka sprostitev traja v začetku nekaj minut, kasneje pa lahko to s poglobljenim dihanjem naredimo v trenutku. Bodimo pozorni, da je telo zdaj na jesen čim več v gibanju, saj bomo s tem preprečili, da bi bili prehlajeni in slabe volje. Namesto sedenja doma lahko čas izkoristite tudi drugače.

Vabimo vas, da se pridružite članicam Energijske vadbe in sprostite vsak ponedeljek od 19.00 do 20.30 ure v dvorani na Turjaku. Če pa vas zanima in imate proste dopoldanske ure, se nam čim prej javite na 041 745 363, da bomo začeli z novim terminom vadbe ob četrtkih med 9.30 in 11.00, prav tako na Turjaku. Vabljeni vsi, ki želite v tem času narediti nekaj zase.

Pripravila: Tina Sešek, terapevtka in vaditeljica

OBVESTILO

Vse, ki bi želeli obiskovati Energijsko vadbo in sprostitev v dvorani na Turjaku v dopoldanskem terminu ob četrtkih od 9.30 do 11.00, prosimo, da pokličete na 041 745 363 (Tina Sešek) ali pišete na e-mail tina@zru.si. Če bo dovolj zanimanja, bomo začeli izvajati tudi dopoldansko vadbo. Pridružite se.

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti

Drage dame, gospodične, žene, matere, hčere in otroci,

lepo vabljeni na tečaje orientalskih plesov tudi v sezoni 2009/2010. Tečaju se lahko priključite do sredine novembra, zato ne oklevajte in zaplešite z nami.

Termini:

Otroci:

Turjak-Kulturni dom
sreda: 17.30-18.30

Odrasli:

Velike Lašče-Levstikov dom
sreda: 19.00-20.30

Dodatne informacije (ANISHA-Tina Jaklič):

GSM: 041 951 467

E-mail: anisha.oriental@gmail.com

TURJAŠKE REDE

Pod oznako "turjaške rede" je prepoznavna strmina pod turjaškim gradom, po kateri je speljana ovinkasta lokalna cesta od Turjaka do Podturjaka. Cesta povezuje štiri bližnje vasi s Turjakom in v smeri Želimelj z Ljubljansko kotlino.

"Cestna" povezava Ljubljane s Turjakom in naprej proti Dolenjski je obstajala že v davni preteklosti. Mimo naših krajev je iz Ljubljanske kotline proti morju potekala karavanska pot po tako imenovani Rimski cesti. Iz Podturjaka se je Rimska cesta vzpenjala ob levem bregu potoka Bajdinščica, jo pod njenimi slapovi prečkala in se po strmih pobočju dvignila mimo današnjega turjaškega pokopališča naprej do Turjaka. Po poti so konji trgovsko blago tovorili privezano z jermeni na semarje (lesena sedla). Kasneje so tlačani za potrebe vprežnih vozil po pobočjih, po katerih poteka sedanja lokalna cesta, zgradili ozko kolovozno pot. Za opravljeno delo so na jesen dobili od grofov vrečo koruze ali drugih poljščin.

Odprtje ceste s simboličnim rezanjem traku

hota Napoleonove vojske našo deželo prečkala po trojanski smeri.

V Podturjaku je bila tudi furmanska gostilna, kjer so poleg hrane in pijače z domačimi konji nudili pomoč pri vleki vozov v strmino. Konje so vpregali v dodatne vprege na vozu, ki so osnovnim vpregam pomagale zvleči vozove po ovinkasti strmi cesti do vrha (tako imenovo "furajtanje"). Lastnica gostilne je bila poročena z domačinom, katerega korenine so izvirale iz Nemčije, in podjetnejši je v tem okolišju prvi začel variti pivo. Der Birbrauer po nemško pomeni varilec piva. Gostilno so po domače poimenovali "Pri Prajerju". Ob izgradnji današnje državne magistralne ceste od leta 1870 do 1880 pa se je gostilna preselila na Turjak k novi cesti. Še danes tako nekateri starejši domačini gostilno Pri Murnu imenujejo kar po starem – "Pri Prajerju".

Do začetka druge svetovne vojne so bili lastniki "turjaških red" tukajšnji grofje, ki so tudi skrbeli za njeno vzdrževanje. Uporabniki ceste so morali grofom plačati za uporabo, poravnati letno pristojbino. Po drugi svetovni vojni je cesto v redah vzdrževalo Komunalno podjetje iz Ljubljane, kasneje pa občinska komunalna služba.

Ozka in nepregledna makadamska cesta je vsakodnevnim uporabnikom, ki se vozijo do Turjaka in naprej proti Ljubljani ali Kočevju, povzročala nemalo težav in jih spravljala v nevarnost, s prenovitvijo prvega in drugega odseka pa se je njihova dolgoletna želja po dobri cesti le uresničila. Občina je poskrbela, da je lokalna cesta, ki se odcepi od državne ceste na Turjaku in pelje do Podturjaka ter dalje po dolini do občinske meje s Škofljico, v celoti obnovljena in asfaltirana. Pred tem pa so bile že urejene ceste do vasi Ščurkov, Četeža, Javorja in Praznikov. Sprva je bilo

Nova cesta je široka

je bilo prenovljenih 1.300 m, v tem letu pa še preostalih 1.350 m. Zgrajen je tudi nov betonski most čez potok Bajdinščica. Dela na zadnjem delu ceste z novim mostom je opravil domači izvajalec – podjetje MAPRI d. o. o. iz Malega Ločnika. Asfaltno vozišče je široko 4 metre, na nekaj zavojih pa celo do 10 metrov. Vzdolžni in prečni profili so na novo oblikovali. Na nekaterih krajih je stara cesta dvignjena do 1,5 m, na nekaterih pa poglobljena do 1 m. Iz strme nabrežine je bilo izsekanih in odstranjenih okrog 3.000 m³ bočnih skal 4,5 stopnje.

10. septembra 2009 je bilo slavnostno odprtje prenovljenega zadnjega odseka ceste, ki so se ga še posebej veselili prebivalci Podturjaka, Ščurkov, Četeža, Javorja in Praznikov. V izredno velikem številu so se zbrali v družbi župana Antona Zakrajška, občinske svetnice Polone Cvelbar, Ladke Deterding, svetnika Antona Benjamina Straha, Rada Jakliča ter Jožeta Pirmana ml.

V uvodnem nagovoru se je župan vaščanom vseh štirih bližnjih vasi, ki so morali tako dolgo čakati na sodobno cestno povezavo, zahvalil za potrpežljivost in pojasnil vpliv omejitve finančnih sredstev na pokrivanje potreb občine. Pohvalil je izvajalce del, ki so na tako zahtevnem terenu zelo dobro opravili svoje delo,

Utrinek s Pirmanove domačije

in za naslednje leto napovedal prenovo cestne povezave na relacijah Javorje–Škamevec in Četež–Zapotok. S simboličnim rezanjem traku sta župan Anton Zakrajšek in Jože Pirman st. iz Četeža prenovljeno cesto odprla in jo predala v uporabo. Jože Pirman ml. je navzoče povabil na zakusko in druženje na Pirmanovo domačijo v Četežu, prijetni razgovori pa so se potegnili še dolgo v noč.

VABIMO VAS, da se zapeljete po prenovljeni cesti, lahko tudi s kolesom, se ustavite na primernih mestih in uživajte v naravi. Še več. Obrnite se na naše turistične vodnike, ki vas po gozdnih in starih grofovskih poteh ter že skoraj zarasli rimski cesti popeljejo do Starega gradu, grofovske grobnice, do Bajdinških slapov, ostankov rudokopov železove rude v Volovskem borštu in še in še ...

Besedilo in foto: Jože Jeršin

KLJUČNI PROJEKTI

V NAŠI OBČINI IN VLOGA OBČINSKIH SVETNIKOV

Verjetno se kar veliko občanov sprašuje, kako je biti občinski svetnik? Kaj lahko spremeniš v občini na bolje, če si občinski svetnik? Odgovor je – veliko ali malo. Predvsem je to odvisno od tega, kako pobudam prisluhne župan.

Glede na prehojena tri leta mandata ugotavljam, da smo občinski svetniki kar dobro izkoristili svojo funkcijo. Vsekakor smo svetniki prepričali župana, da je IZGRADNJA OBRTNE CONE eden ključnih projektov za našo občino. Na tem mestu moram izpostaviti svetnika Jožeta Pirmana, (Lista naš dom), ki se je za ta projekt najbolj zavzemal. Na drugo mesto bi izpostavil mojo malenkost, kar pa ni naključje, saj oba prihajava iz gospodarsko-podjetniških vod. Nekoliko manj so bili za obrtno cono zagreti svetniki, ki jih bolj zanimajo družbene dejavnosti (kultura, šolstvo,...). A tudi oni imajo svojo veliko vlogo v občinskem svetu, saj so kmalu po končanem projektu IZGRADNJE TELOVADNICE zaznali, da potrebujemo nov vrtec. Tako smo na zadnji seji občinskega sveta sprejeli odločitev, da v roku dveh let izgradimo NOV VRTEC NA TURJAKU. Vesel sem, da je župan prisluhnil mojemu predlogu in bomo izgradili nekoliko večji vrtec za 6 oddelkov (prvotno planirano 5 oddelkov).

Ko sem pred tremi leti kandidiral za župana, sem na prvo mesto zapisal sledečo parolo: »Medtem, ko drugi kandidati obljubljajo predvsem nove investicije, se jaz osredotočam na vprašanje: Kje denar dobiti?« In kot primarno nalogo župana zapisal: »PRIDOBITEV SREDSTEV IZ EVROPSKIH SKLADOV«. Ugotavljam, da je Občina oz. župan to nalogo vzel Zares in pridobil zajeten kupček Eurov iz evropske in državne blagajne za IZGRADNJO ŠIROKOPASOVNEGA INTERNETNEGA OMREŽJA PO CELOTNI OBČINI, z izjemo nesrečnih »Telekomovih belih lis«.

V prvem delu mandata je Občina izgradila novo telovadnico. Takrat sem se malo zameril županu, saj bi morali za gradnjo najeti kar velik kredit, jaz pa sem nasprotoval prevelikemu zadolževanju (»megazadolževanje«). Župan je poiskal rešitev – predlagal je, da prodamo 0,39% lastniški

delež v Javnem Holdingu Ljubljana kupcu Mestni Občini Ljubljana, za znesek nekaj več kot milijon Eurov. Z današnje perspektive je bila to posrečena odločitev. Danes bi nas prezadolženost tepla zaradi upada prihodkov Občine iz naslova gospodarske krize. Prav tako danes zagotovo ne bi več unovčili deleža pri Mestni Občini Ljubljana, saj je le-ta zelo zadolžena.

Navedel sem tri primere, kako lahko občinski svetnik vpliva na tok dogodkov v Občini.

Najdete me na Facebooku, po emailu ali gsm.

Andrej Kraševac, univ.dipl.ekon., občinski svetnik

MLADOST SE VRAČA NA TURJAK

Devetnajsta redna seja občinskega sveta občine Velike Lašče prinaša lepe novice za naše občanke in občane. Na seji je bila obravnavana strategija otroškega varstva v občini Velike Lašče in sprejet sklep o gradnji vrtca na Turjaku.

Pomembna in zgodovinska je ta odločitev za občane in kraj Turjak. To bo največja investicija na Turjaku na področju družbenih dejavnosti v zadnjih petdesetih letih.

Dobro se spominjam časov trideset in več let nazaj, ko je vodstvo takratne krajevne skupnosti Turjak razmišljalo v to smer, mnogi pa smo svoje otroke vozili v Ljubljano. Takrat so bile za vrtec in še marsikaj drugega na Turjaku samo želje, sedanji čas prinaša pozitivne spremembe.

Turjak dobiva novo podobo. Poslovna cona, ki je pred začetkom gradnje, bo omogočila nov zagon gospodarskemu razvoju in podjetništvu, marsikomu pa novo delovno mesto v domači občini. Nov vrtec pa prinaša v kraj mladost, novo življenje.

Rad kdaj kritiziram, če menim, da kaj ni v redu, rad pa tudi pohvalim dobre stvari. Zahvala za vsa prizadevanja za gradnjo vrtca na Turjaku gre vsem, ki ste vložili svoj trud v ta projekt, posebej županu gospodu Antonu Zakrajšku in podžupanji gospe Tatjani Devjak. Kolegom svetnikom in svetnicam pa hvala za soglasno odločitev.

Občinski svetnik Jože Pirman

NA OBISKU ... PRI COPRNICAH

V dneh lepega vremena v začetku julija sem nagovoril stara prijatelja, da se za spremembo s kolesi dvignemo po Lužarjevem klancu na Bloško planoto s povprečno nadmorsko višino 800 m in prevozimo Krpanovo pot. Zakaj pa ne? Martina Krpana je ovekovečil za vse čase naš rojak Fran Levstik. Pot je obeležena z rumenimi ličnimi tablicami, na katerih je upodobljen Martin Krpan, ki jaha svojo kobilico z mesarico na rami, kakršnega je upodobil slikar grafik Hinko Smrekar že pred mnogimi leti. Pot je prevozna in zlasti vabljiva za pohodnike.

Najmlajši med nami seniorji je Janez Mohorič iz Vidma s 64-timi leti, ki s svojo postavo dejansko ponazarja lik Martina Krpana. Ob njem sva se z Antonom Zakrajškom, ki ima vsega 72 let, in moja malenkost, ki mi je zbežalo 74 let, počutila kar nekako varna in roko na srce, tudi ponosna. Janez je to pot že večkrat prekolesaril, da se nam ni bilo potrebno loviti, kje bomo vozili. Pot nam zaradi zahtevnosti sredi belega dne kljub letom ni predstavljala težav, ker smo vsi trije prekaljeni ljubitelji kolesarjenja. Čas ni naš vodnik, pazimo pa, da se aktivnost kolesarjenja odvija v mejah fizične vzdržljivosti oziroma varni meji. Kajti znano je, da tudi pri največjem naporu človekova fizična pripravljenost ni do kraja izrabljena. A še tako uspešno kolesarjenje ne pomeni nič, če ni kontrole lastne aktivnosti.

Janez je na kolesu vsak dan. Mimo se pripelje pred deveto, vrača pa se nekaj pred peto popoldne. Dnevno prekolesari od 80 do 170 km, zapelje se tja do Čabra in vse, kar potrebuje, vozi na kolesu. Sam mi je že večkrat dejal: »Doma nimam druge obveznosti, kot da sedim za računalnikom. Se pa že raje vozim s kolesom, tako več vidim, za kar nisem imel v mladosti nikoli prilike ne časa. To bom počel, dokler mi bo služilo zdravje, mudi se mi pa nikamor ne.«

Tistega lepega jutra sem ga čakal s kolesom pred hišo; ker ga ni bilo, sem se potegnil do Kneja in po Mišji dolini, kjer me je ob poti že čakal Anton. Peljala sva se po dolini v Podstrmec in zapeljala v Lužarjev breg, a že pri prvem levem ovinku opazila, da nama z vso zagnanostjo sledi Janez. Počakala sva ga v senci, kjer se je nama najprej opravičil, da je imel »defekt«. Vze-li smo si še nekaj časa, da se je Janez

ohladi, in nadaljevali vožnjo v klanec, ki je s celim cestiščem in varno širino cestišča usekan v strmo pobočje, ki je poraščeno z mešanim gozdom. Zlasti starejše rane cestne brežine že lepo pokriva gozdna resa, ki že marca lepo cvete. Tudi sicer je skozi zeleni letni čas veliko cvetja ob poti, prevladuje pa rumeno od pomladi do jeseni. Julija se bohoti belo kobulasto cvetje divjega gozdnega korena, angelika z umazano belimi cvetovi in lila cvetje ciklam z žlahtnim vonjem. Opaziti je rdeče gozdne plodove jerebika, kačjih češenj in najrazličnejših drugih grmovnic, veliko pa je v tem času modrih zvončnic. Zanimivih je kar nekaj potočkov, ki v kaskadah odtekajo iz neder Lužarjevega brega.

Potoček šumi, v samoti, pozabljen, navzdol.

Seveda pa se tega ne opazi iz avtomobila, zlasti so za te lepote prikrasani vozniki zahodnoevropskih držav, ki s športnimi starinskimi dvosedelniki vsako leto v velikem številu drvi v Lužarjev breg, za njimi pa se dviga prah ob spremljavi bučnega ropota pregretih športno navitih motorjev.

Bloška planota je res nekaj posebnege. Rahlo valovita, z bogato in izdatno travo je že nekdanj bogato krmo bloškemu govedu, ki so ga pretežno izvažali na italijanske trge. Danes se z gledujejo po nižinski miselnosti, ki narekuje samo še tisto, kar se spleča. Zato tudi tu opazimo nezadržno zaraščanje travnišč, kakšnih njiv pa že dolgo ni več. Prebivalstvo je vezano na industrijo v Ložu, Novo vas in Cerknico, nekateri si služijo kruh celo dlje. Pred Velikimi Blokami je opaziti zapuščene vojašnice in s tem v zvezi na pol prazne stanovanjske bloke. Za krajši čas se ustavimo na starem mostu z večkrat obokanimi kamnitimi loki nad plitkim potokom Bloščica, ki ga močno zarašča trje in vodni mah, med tem pa mrgoli rib klenov. Nad njimi pa plavajo divje race, ki so že udomačene in navajene fotografiranja. Potok se vija proti Bloškemu polju pod Lissem (872 m) in kmalu ponikne. Ogledamo si zidani kamniti steber ograje z vzi-

dano kamnito ploščo z napisom, ki je bil posvečen nekemu dogodku, a se kaj več ne da razbrati kot kakšne črke in letnice 1858. Je bil to vandalizem ali sovrašтво? A v vsakem primeru del zgodovine, ki se je ne bi bilo potrebno sramovati.

Race na Bloščici

Potegnemo se dalje po lepi asfaltni cesti, ki se kmalu potegne v dolg strm klanec skozi gozd in spusti v vas Radelek (780 m), ki kmalu za vasjo preide v prašen makadam z rahlim vzponom v gozd. Po nekaj sto metrih je ob poti iz kamna zidan spomenik kot porušen zid, ki z manjšim kamnitim oknom z rešetko ponazarja ruševine doma ali nasilni konec življenja, kar je verjetneje, kajti vzdana je tudi kamnita ploščo z napisom: »Slava 12 talcem, ustreljenih od italijanskega okupatorja dne 13. 8. 1942.« Kmalu se cesta v velikem levem ovinku spusti v Grahovo, nekoliko ožja, kot gozdna pot pa se strmo dviga proti Slivnici (1114 m), kamor smo namenjeni. Desno ob poti nas zvabi napis Lovski dom v čudovito pozabljeno dolino pod Kozjimi pečinami, a je žal zaprt. Po ogledu okolice in ostankov ogorelih drv, kjer se je peklo nekaj velikega, zapustimo dolino in ponovno v strm klanec skozi debelo senco. Dober kilometer pred vrhom Slivnice se priključimo glavni, sicer makadamski poti, ki se vzpenja iz Cerknice. Pot je zelo strma in ves čas plezamo navzgor. Nekaj pred vrhom se ognemo velikemu kupu govna, ki nam da vedeti, da se je v tej višini nad 1000 metrov pred nami zadrževal tatar. Pripelzali smo iz gozda in pogled nam dobesedno obvisi na zelenih Javornikih in Nanosu. Cesta se prelomi levo, ki še kar pleza zopet desno in se umakne v soncu bleščečem televizijskem stolpu. Prašna pot vodi do Planinskega doma na Slivnici, kjer je urejeno počivališče. Sprejme nas prijazen oskrbnik in pove, da je dom odprt vse dni in da pripelje do tu iz cerkniške strani vsak avtobus, kosilo pa stane 10 evrov. Za domom se po pobočju med

visoko travo vije stezica, ki preide v skalnate pečine, med katerimi rastejo skrivnostne bukve kot v pravljici in zvabijo do jame, iz katere so svoje čase na brezovih metlah vzletale coprnice nad Cerknisko polje. V jami je le še odvržena ali pozabljena nadomestna metla zadnje coprnice, ki je odletela neznano kam, pred jamo pa se na železnem drogu vrtili vetromer. Pod nami je obširno Cerknisko polje, ki ga zaključujejo podnožja do vrha poraščenih Javornikov (1268 m), a tudi sicer je s te višine čudovit panoramski razgled daleč naokoli.

Pogled s Slivnice (1114 m) na Javornike

Pretežen del Cerkniskega polja več ali manj čaka vode, ki priteče s potoki Cerknischeca, Stržen, Žirovniščica, Lipsenščica in Obrh, da ga v jesenskem času pokrijejo z vodo, da nastane 27 km² veliko presihajoče jezero. Desno zaključuje razgled valoviti Kali, pod njim je viadukt in Unec, v katerega se je razočaran umaknil pesnik in general Rudolf Maister. Bližje se vleče ob dolini Rakek do Podskrajnika in nekoliko prej v Zelše s samotno cerkvijo sv. Volbenka, ki ima tlorisno obliko triperesne detelje. Notranjost je izredno akustična in primerna za pevske nastope. Mimo se plazi cesta v Rakov Škocjan z zanimivimi naravnimi mostovi, ki te napolnijo s strahom, ko se oziraš kvišku v skalnate oboke, pod katerimi izvira, teče in ponikne potok Rak. Bližje pod prostrano Slivnico je na široko pozidana Cerknica, kjer je svoje čase dobilo veliko domačinov ljubi kruhek ...

Majhna je naša ljuba domovina, a ima veliko lepot, da jih ne najdeš drugod. Spomini na mladost me potegnajo v praznino belega dne, a čakam zaman, da se vrne mladost. A veter mi vrne mladost, da s polnimi jadrmi plujem mimo siren in poslušam njihovo petje.

Jože Škulj
Foto: Janez Mohorič

KINO - VELIKE LAŠČE KINOPROGRAM ZA OKT IN NOV. 2009

PETEK, AMERIŠKA USPEŠNICA – NAJSTNIŠKA KOMEDIJA
23. OKT., **ZACK IN MIRI SNEMATA PORNIC**

OB 19.00 Avtor provokativnih komedij Trgovci in Dogma se podaja v svet snemanja filmov za odrasle, v katerega po naključju zaideta tudi vse prej kot čustveno dozorela Zack in Miri. Čeprav sta prijatelja že od srednje šole, med njima nikoli ni preskočila iskrica ljubezni, toda ob pomanjkanju denarja za stanarino se odločita posneti pornografski film. Za pomoč zaprosita dobrega prijatelja, ob številnih nezgodah in težavah pa počasi spoznavata, da med njima morda vendarle obstajajo še kakšna globlja čustva. DOLŽINA: 101 minuta.

PETEK, AMERIŠKA USPEŠNICA – PUSTOLOVSKI SPEKTAKEL
30. OKT., **BREZ POVRA'TKA 4**

OB 19.00 Brez povratka 4 je nadaljevanje nadnaravnih trilerjev, ki smo jih pri nas gledali od leta 2000. Verjetno se boste še spomnili prvega dela, slovite letalske nesreče, ki jo preživi peščica sošolcev samo zaradi tega, ker eden od njih pred vzletom letala dobi vizijo o strmoglavljenju in zaradi tega letalo zapusti skupaj s prijatelji. Občutek, da so premagali smrt, pa ne traja dolgo. En za drugim namreč umirajo v raznoraznih nesrečah in zgodba drugega dela se osredotoči na Clear Rivers (Ali Larter), edino preživelo od skupine, ki je na lastno željo zaprt v psihiatrični bolnišnici. Kljub navidezni varnosti Clair živi v strahu, da bo tudi po njo, tako kot je to storila z vsemi njenimi prijatelji, prišla gospa s koso. Množica dogodkov, ki sledijo, namreč kažejo na to, da se bliža tudi njen konec in smrti ne bo mogla uiti. Vendar ji to ne vzame upanja in se trdno odloči, da bo v navidez izgubljeni bitki izšla kot zmagovalka. DOLŽINA: 1ura, 52 MINUT.

PETEK, AMERIŠKA USPEŠNICA – AKCIJSKI FILM
6. NOV., **NESLAVNE BARABE**

OB 19.00 Provokativni režiser trilerjev Šund in Ubila bom Billa se je tokrat podal v čas 2. svetovne vojne, naravnost v žrelo pekla – za sovražnikove bojne linije. Smrtonosni vod neobzdranih ameriških vojakov pod vodstvom odločnega Alda se odpravi v okupirano Francijo, kjer z brezkompromisnim nasiljem v sovražnikove vrste vnašajo strah in trepet. Njihove načrte atentata na vplivne nacistične voditelje pa prekriža želja osebnega maščevanja francoske lastnice manjšega kina. DOLŽINA: 2uri, 40 minut. ZVIŠANE CENE VSTOPNIC!

PETEK, AMERIŠKA USPEŠNICA – AKCIJSKI FILM
13. NOV., **DRŽAVNI SOVRAŽNIK**

OB 19.00 Režiser filmov Poslednji Mohikanec in Miami Vice sledi legendarnemu in najbolj razvpitemu amerškemu bančnemu roparju Johnu Dillingerju, ki je sejal strah in trepet v 30. letih prejšnjega stoletja. Dillinger po številnih odmevnih ropih in begu iz zapora pristane na vrhu seznama državnih sovražnikov, zato se na lov za njim poda ambiciozni agent FBI-ja Melvin Purvis. Pregon pretkanega kriminalca se spremeni v napet in nenadzorovan obračun, a Dillinger je vedno korak pred zasledovalci. DOLŽINA: 2uri, 20 minut.

PETEK, 20. NOV., **KINOPREDSTAVA ZARADI ABONMAJSKE PREDSTAVE ODPADE**

PETEK, AMERIŠKA USPEŠNICA – AKCIJSKI
27. NOV., **G:I – JOE VZPON KOBRE**

OB 19.00 Režiser spektaklov Mumija in Van Helsing nas popelje v bližnjo prihodnost, kjer skuša enota elitnih vojakov ustaviti zlobnega preprodajalca orožja, ki svet terorizira z najbolj naprednim in uničujočim orožjem. Na srečo imajo vojaki pod vodstvom pogumnega Duka na voljo posebne robotske obleke, ki jim omogočijo večje hitrosti in jih med številnimi spopadi varujejo tudi v najbolj surovih okoljih, od žgočega puščavskega sonca do mrzlih arktičnih prostranstev. DOLŽINA: 1 URA, 47 min.

NEDELJA, AMERIŠKA USPEŠNICA – ANIMIRANI
29. NOV., **V VIŠAVE**

OB 17.00 Življenje 78-letnega upokojenca Karla je vedno potekalo mirno in neopazno, zato se na stara leta odloči uresničiti svoje sanje ter izpolniti dolgoletno obljubo. S pomočjo tisočih balonov, ki jih naveže na svojo hišo, poleti naproti fantastičnim avanturam, a s seboj nevede odnese tudi radovednega tabornika. Čeprav čemerni možakar v mladeniču sprva vidi le nadlego, se nenavadni par počasi spoprijatelji in skupaj se spopadeta z divjimi viharji, spoznata govorečega psa in se soočita z norim znanstvenikom. DOLŽINA: 1 URA, 30 MINUT.

ZAHVALA
Milena ZAKRAJŠEK
(23. 5. 1932–30. 6. 2009)

V 77. letu starosti nas je nepričakovano zapustila mama, tašča, babi in prababica Milena Zakrajšek iz Stop.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Iskrena hvala gospodu župniku Vladimirju Jaksetiču za lepo opravljen cerkveni obred, pevcem za lepo odpete pesmi ter pogrebniemu zavodu Zakrajšek.

Žalujoči vsi njeni.

*Ugasnila je luč življenja,
se prižgala luč spomina,
ko ostaja v srcu tiha,
skrita bolečina.*

(M. Kačič)

ZAHVALA
V 82. letu starosti nas je zapustila naša draga teta in svakinja

Daniela ZGONEC
iz Turjaka.

Iskreno se zahvaljujemo vsem: sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in sveče.

Prav tako se zahvaljujemo osebju zdravstvenega doma Velike Lašče za oskrbo, pevcem iz Velikih Lašče za lepo zapete pesmi, g. Zupancu za igranje na trobento, predstavnikom društva Zarja spominov za poslovilni govor in spremstvo s prapori ter pogrebniemu zavodu Zakrajšek iz Srobotnika za organiziranje pogrebne slovesnosti.

Posebno zahvalo pa smo dolžni nečakinji Majdi in njenemu možu, ki sta za našo teto tako lepo in potrpežljivo skrbela že vrsto let, še posebej ljubeče pa v času njene bolezni vse do smrti.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni

*»Potuješ v neznano, srečuješ ljudi,
v dobroto zaupaš, ki je in je ni.
On pride naproti, v trenutku z roko
te nežno objame – in že je slovo.«*

ZAHVALA

V 69. letu starosti se je od nas poslovila naša dobra, skrbna in ljubeča mama, babica in tašča

Cvetka RUSEC
iz Karlovice
(27. 10. 1939–15. 09. 2009)

Ob njenem odhodu se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v času njene bolezni obiskovali, še zlasti zadnje tri mesece v domu počitka na Vidmu. Posebej smo hvaležni patronažni sestri Martini za obiske in nego na domu.

Hvala vsem, ki ste se prišli od nje poslovit, ji darovali cvetje, sveče in za svete maše.

Zahvalo izrekamo tudi gospodu župniku Vladimirju Jaksetiču za lepo opravljen obred, pevcem in pogrebni službi Zakrajšek.

Sin Roman z družino

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je sklenila naša draga mama, tašča, babica in prababica

Marija ZABUKOVEC
(1919–2009),
rojena ŽUŽEK.
Jakičevo

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem za izrečeno sožalje, za svete maše, sveče, cvetje in za spremstvo na njeni zadnji poti.

Hvala gospodu župniku Vladimirju Jaksetiču za opravljeni cerkveni obred, pevcem za lepo zapete pesmi ter pogrebniemu zavodu Zakrajšek.

Žalujoči vsi njeni.

PRODAMO
DVE
ENERGETSKO
VARČNI HIŠKI
NA ORTNEKU.

INFORMACIJE
NA TEL.:
041 639 743

SKARPA
družba za gradbeništvo in inženiring, d.o.o.

- ADAPTACIJE
- NOVOGRADNJE
- TLAKOVANJE
- FASADE
- KNAUF
- KANALIZACIJE

Gradež 44 a,
1311 Turjak
GSM: 041/784-422,
FAX: 01/7889-824

E-mail:
skarpa.doo@gmail.com

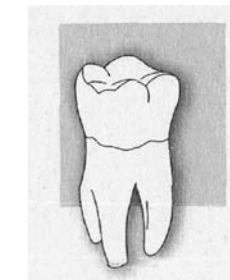

Malenkosti naredijo kvaliteto. Kvaliteta ni malenkost.

Vabimo vas v zobno ordinacijo PreNaDENT v Dragi, v CUDV Draga na Igu, kjer hitro in kvalitetno poskrbimo za zdravje vašega zobovja in vam zagotovimo lep nasmeh.

Ponujamo estetske plombe, protetično oskrbo, zdravljenja zob in dlesni, beljenja, implantate.

PreNaDENT

Novo! BREZBOLEČINSKO DELO z uporabo najnovejšega LASERSKEGA SISTEMA

Draga 1, IG
tel: 040 934 000

Naročanje vsak delavnik od 8.00 do 18.00.

★ frizerski salon
POPSTYLING ★

manikura 15 eur
gel nohti 30 eur
podaljševanje las 3,5 eur
m-striženje 11 eur
ž-striženje 22 eur
dekliško 15 eur
fen 12-14 eur

prodaja izdelkov PAUL MITCHELL

Velike Lašče

Po-Če-Pe 13h-20h
To-Sr 9h-16h
So 8h-14h

051 821 591
01 787 30 30

www.popin.si

f popstyling

TRGOUP
TEHNIČNA TRGOVINA
Velike Lašče
tel.: 01/78 81 099
tel./fax: 01/78 81 039

Pri nas dobite vse!

KOLEDAR PRIREDITEV

SOBOTA, 31. oktober, ob 19. uri
Trubarjeva domačija na Rašici
**PRAZNIČNA PRIREDITEV OB
DNEVU REFORMACIJE**
(Javni zavod Trubarjevi kraji)

NEDELJA, 8. november, ob 18. uri
Levstikov dom, Velike Lašče
KONCERT STANETA VIDMARJA
(Studio Gong, d. o. o.)

Sobota, 14. november, ob 9. uri
Športna dvorana, Velike Lašče
**MEDOBČINSKO PRVENSTVO
V NAMIZNEM TENISU V
DVOJICAH**
(TVD Partizan Velike Lašče)

ČETRTEK, 19. november, ob 19. uri
Grad Turjak
**RAZSTAVA LIKOVNIKOV
OSREDNJE SLOVENSKE REGIJE
»KOLAŽ«**
(JSKD, OI Ljubljana okolica)

PETEK, 20. november, ob 19.30
Levstikov dom, Velike Lašče
**2. ABONMAJSKA PREDSTAVA:
»PREVZETNOST IN
PRISTRANOST«** v izvedbi
Šentjakobskega gledališča
(Občina Velike Lašče)

Sobota, 21. november, ob 9. uri
Športna dvorana, Velike Lašče
**2. KROG DRŽAVNEGA
PRVENSTVA V NAMIZNEM
TENISU**
(TVD Partizan Velike Lašče)

ČETRTEK, 3. december, ob 19. uri
Trubarjeva domačija na Rašici
**5. TRUBARJEV ČETRTEK
z Anjo Dular in Jedert Vodopivec**
(Javni zavod Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 5. december, ob 18. uri
Dom krajanov Turjak
**16. MEDOBČINSKO SREČANJE
HARMONIKARJEV
TURJAŠKI HARMONIKAR**
(KUD Marij Kogoj Turjak in JSKD,
OI Ljubljana okolica)

